

Upravništvo: Ljubljana, Karlova 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3122 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenska ulica 3.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 105.241.
78.180. Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Bolgarske volitve

Preteklo nedeljo so se zaključile volitve v bolgarski parlament. Volitve so se vršile v obdobjih vse marčne nedelje, vsako nedeljo v dveh okrožjih. Za zadnjo nedeljo je preostalo še sofijsko okrožje s Sofijo samo. Bolgarija ima sedaj nov parlament, izvoljen po posebnih novih načelih in temu primerno sestavljen, kakor še ni bil nobeden dosedanji. Po dolgih osmih letih je imela država zopet volitve, a po štirih letih ima zopet svoje neodno skupščino. Formalno se tedaj vršila danaj v parlamentarni sistem, kakor so to po vrsti obetale vlade ali vsaj pomembni njihovi predstavniki.

Dejansko je situacija vendarle še nekoliko komplicirana. Posebno značilno je, da si tako vlada kakor opozicija lastita zmago v volitvah. Obetavilo, da sta zmagovala, to se pravi, da jina pripada večina izvoljenih poslancev. Tako s tudi na koncu ponavljata ista slika, kakor smo jo opazovali ves volilni mesec. Po vsaki nedelji so objavili svoji krogi izide volitve z navedbami, da je vlada dobila večino mandatov, in končni rezultati, ki jih je vlada pravkar razglasila, pripovedujejo isto. Od 160 poslancev, kolikor jih šteje novi parlament, pripada vladi 109, a opoziciji ostalo, torej niti ne cela tretjina. Vlada razpolaga potem takem z zadostnim številom poslancev, da si zagotovo potrebo večino in se s tem zavaruje tudi po parlamentarni poti. Opozicijski viri pa predstavljajo situacijo, kakor pred mesecem po posameznih delnih volitvah tudi sedaj ob koncu bistveno drugače. Najbolje karakteriziramo razliko, ako navedemo opozicijska trdila, da ima vlada za seboj le 67 poslancev, a opozicija nič manj ko 93. Razlika med vladnimi in opozicijskimi navedbami potemtakem ni majhna. Kako si je razlagati toliko nesoglasje in kako je dejansko stvar?

Prav za prav je stvar preprosta. Problem je v tem, da se še ne da zanesljivo reči, kdo je vladni pristav in kdo ni. Vlada sploh ni stvorila svoje stranke, marveč je podpirala določene kandidature, ki pa so ostale osebne. Saj je bila poglavitna vladna taktika, da ni pripustila volilnih list in ne agitacije političnih kolektivov, da rabimo ta moderni izraz, marveč je smel samo vsak kandidat osebno agitirati zase. Zato pa se je vlada obnirala da je dobila pristane kandidatur na svoj program, za svojo politiko. Kandidati so se temu vabilu odzivali izdatno ter dajali vladnim faktorjem izjave, da bodo v bodočem parlamentu podpirali stremeljenja in politiko vlade. Take izjave pa so dajali kandidati raznih vrst, poleg takih, ki so sedaj sploh niso nastopali v političnem življenju in se torej niso uveljavljali v nobeni nekdanjih strank, tudi taki, ki imajo za sedaj že več ali manj politične preteklosti in ki so bili že aktivni pripadniki te ali one politične stranke.

In tu prične negotovost. Kdo med kandidati je napravil svojo »zaoblubo«, je podal svojo izjavo le, da s tem pridobi možnost vstopa v novi parlament, a kdo se je zares priključil zamisli vladnega tabora in sprejel smernice vladne politike trajno in iskreno? V presoji situacije s tega vidika se tedaj razlikujejo opozicionalci od vlade. Njihove perspektive za bodočnost so si različne v razmerju s tem, kakršno vero dajejo kandidatom, ki so izšli kot zmagovalci iz volilnega boja. Zato se bo prava slika pokazala šele takrat, ko se bo sestala in konstituiral novi parlament, kar se pričakuje po dosedanjih dispozicijah za mesec maj.

Volilni izidi so interesantni še v nekaterih pogledih. Opozicijska poročila med volitvami so trdila, da so vladni faktorji ovirali pri kandidaturi in agitaciji zlasti vodilne politike najbolj opozicijskih političnih skupin, odnosno strank. Vodilni zemljedelski kandidati so le v majhni meri uspeli s kandidaturami. Ako šteje nova zbornica, kakor trdijo opozicionalci, okrog 40 poslancev zemljedelskega tabora, je seveda veliko vprašanje, kako se bodo obnesli v bodoči politiki brez dosedanjih voditeljev. Podobno je pri drugih strankah.

Izvoljen je tudi Aleksander Cankov, ki je že ponovno pletel vezi do vladajočih krogov v Sofiji. On je še vedno glavni predstavitelj avtoritarnega pokreta v Bolgariji in bile so situacije v teh štirih letih, ko se je zdelo, da se mu bo posrečilo uvrstiti se v režim. Na drugi strani je značilno, da je podlegel Kimon Georgijev, vodja prevrata v maju leta 1934. Tudi nekateri drugi nedavno še vodilni politiki so podlegli v volilni borbi ali sploh niso mogli kandidirati spričo posebnosti volilnega reda. Zbornica močnih osebnosti, vsaj ne močnih političnih osebnosti se novi parlament najbrž ne bo mogel imenovati.

Na osnovi vsega tega se zdi, da se pričakovanja opozicije ne bodo uresničila, pa da vlada ne bo imela posebno težave z obvladovanjem nove zbornice. Politične smernice, ki so odločilne za sedanj režim, kakor za dosedanja vladna

PRAŠKA VLADNA KOALICIJA PROTI ZAHTEVAM AVTONOMISTOV

Tako v senatu kakor v poslanski zbornici so se Slovaki, člani vladne koalicije, odločno izrekli za češkoslovaško skupnost

Praga, 31. marca. b. Včerajšnja seja senata je potekala v znamenju odločne izjave, ki jo je bil bivši minister prosvete dr. Štefánek prečital. Njegovim besedam je v imenu slovaških republikancev, temveč tudi v imenu vladne koalicije kot odgovor na izjave sudetskonoemške stranke, madžarskih strank in Hlinkove klerikalne stranke v parlamentu in senatu, ki so izzenele v smislu zahteve po priznanju avtonomije Slovakom in vsem narodnim manjšinam v državi.

Izjava vladne koalicije ugotavlja predvsem, da ni treba vladi v pogledu zaščite prav ničesar prikrivati. Njena manjšinska politika lahko prenese sleherni kritiko in kontrolo. Dočim je ministrski predsednik dr. Hodža v svojem poslednjem govoru po radiu izrecno napovedal, da ni dokaz vladne dobre volje kodifikacije vsega manjšinskega prava v ČSR, se izjave navedenih opozicijskih strank te pozitivne napovedi ne dotikajo niti z eno besedo in je ne jemljejo niti na znanje. Značilno je nadalje, da zahtevajo avtonomije strank, ki so po bistvu svojega

pokreta izrazito centralistične in povsem totalitarne usmerjene.

Dr. Štefánek je začel čitanje izjave vladne koalicije z odločno odklonitvijo opozicijskih zahtev. Zastopniki sudetske nemške stranke, madžarskih strank in Hlinkovih klerikalcev niso upravičeni govoriti v imenu svojih narodov, temveč kvečemu v imenu svojih strank, nekateri izmed njih pa niti tega ne. V vrstah Hlinkove ljudske stranke je na primer polno republikani zvestih državljanov, ki se dobro zavedajo, da lahko samo v demokratični češkoslovaški dosežejo maksimum svojih narodnih, državljanjskih in socialnih svoboščin ter gospodarskega uspeha.

Demokratska češkoslovaška ni pripadnikov nobenega naroda nikdar zatirala, pač pa lahko s ponosom kaže na svoje dvajsetletno delo v tem pogledu. V dokaz svoje dobre volje vlada prav sedaj nadaljuje delo sporazumevanja. Pritožbe, ki so jih navedene stranke iznesle, ne slone na notranjih razmerah v državi, temveč predstavljajo samo izigravanje mednarodne konjunkturo, ki se jim zdj sedaj ugod-

na. Zaradi tega odklanjajo stranke vladne koalicije zahteve avtonomistov in izražajo ponovno svoje zadovoljstvo z vladno izjavo z dne 4. marca.

Izjava senatorja dr. Štefáneka je bila sprejeta od vseh vladnih senatorjev z velikim odobravanjem. Za dr. Štefánelom je dobil besedo nemški komunist dr. Kreibich, ki je odločno nastopil proti priznanju avtonomije sudetskimi Nemcem. Med njegovim govorom so senatorji sudetske nemške stranke zapustili dvorano.

Danes se je sestala na sejo tudi parlament. V njem je poslanec Ursiny prečtal v imenu vladne koalicije enako izjavo kakor včeraj dr. Štefánek v senatu. Kakor dr. Štefánek, tako tudi Ursiny pripada slovaškemu republikancem (agrarcem), ki sodelujejo z vlado. S tem je hotela vladna koalicija še posebej poudariti, da za Hlinko n'kakor ne stoji ves slovaški narod.

Manifestacija v poslanski zbornici

Praga, 31. marca. h. V poslanski zbornici je danes zastopnik Slovačkov v vladni

koaliciji poslanec Ursiny prečital daljšo izjavo, v kateri slovaški poslanci protestirajo proti temu, da Hlinka nastopa in govori v imenu vseh Slovačkov, ker zastopamo manjšino v narodu. Velika večina Slovačkov ni za Hlinko in njegovo stranko, Slovaški poslanci izjavljajo, da niso v nobeni zvezi s propagando za avtonomijo, ker so življenski pogoji naroda urejeni v okviru skupne države in po ustavi. Zato se popolnoma strinjajo z izjavami, ki jih je glede ureditve narodnih manjšin podal ministrski predsednik dr. Hodža. Med burnim odobravanjem in klici »Naj živi češkoslovaška skupnost«, je poslanec Ursiny zaključil svoja izvajanja.

Novo angleško svarilo patru Hlinki

Praga, 31. marca. b. »Lidove Noviny« poročajo, da je znani angleški publicist Scotus Viator (Seaton Watson) poslal te dni patru Hlinki zaradi njegovega paktiranja z Madžari in Nemci dugo brzojavko naslednje vsebine: »Domnevam, da je bila moja prva brzojavka napačno razumljena. Pod združenjo slovaško fronto si predstavljam najširše sodelovanje vseh slovaških strank v vladi za zavarovanje narodne varnosti.«

Hlinkov »Slovak« piše, da je Hlinka na prvo brzojavko Scotusa Viatorja odgovoril v tem smislu, da ni v čl. parlamentu razen slovaške ljudske stranke nobene druge stranke, ki bi stala na stališču slovaške narodne individualnosti in da se zato z drugimi strankami ne more sporazumeti za izvojevanje slovaške avtonomije.

Pred odločilnimi dnevi na Madžarskem

Napoveduje se „močna desničarska vlada“ — Novi izpadi proti Daranyjevi vladi

Budimpešta, 31. marca. b. Vladni »Pester Lloyd« objavlja uvodnik pod naslovom: »Močna vlada«, v katerem poudarja med drugim:

Prav nič se ne pomišljamo izjaviti, da smo pripravljani slediti odločno desničarsko usmerjeni vladi, ker zahtevajo sedaj tako vlado od nas novi časi. Ta vlada naj bi imela na vodilnem mestu nekaj ljudi poguma in voditeljskih sposobnosti, izobrazbe in znanja, poleg tega pa primerno dozo odgovornosti za ohranitev zgodovinsko utemeljenega reda, ki je podan v madžarskem gospodarstvu. Madžarski narod mora v tej usodni uri, ki krije v sebi prav toliko nevarnosti kot dobrih obetov, najti moža, ki nas bo znal obvarovati pred avanturami. Prišli smo do usodnega razpotja v svoji zgodovini. Ako se v tej uri ne bomo znašli, potem bo prišel polom na onem vrhu, do katerega smo se povzpeli v 20 letih našega neumornega notranjega dela. Zato zahtevamo v imenu 12 milijonov Madžarov aktivno in močno vlado desnice.

Na včerajšnji seji parlamenta je vodja

madžarskih demokratov zelo ostro napadel vlado. Svaril je pred sleherni reakcijo in nakazal potrebo demokratične ureditve države. Ta potreba naj postane program prav sedaj, ko se zdi, da povsod okoli prevladuje surova sila. Čim večja pa je ta sila, tem pomembnejša postaja vloga onih držav, ki izbirajo demokratično vladavino. Vlada naj končno izda svojo barvo! V ta namen pa naj najprej v svoji stranki napravi red. Prišla je usodna ura, ko mora opozicija zaključiti ministrskemu predsedniku: Le pogumno na delo!

Vlada bo podala orogramatično izjavo

Budimpešta, 31. marca. h. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da bo vlada ob koncu tedna podala programatično izjavo, po kateri pričakujejo razčiščenje političnega položaja. Stej ko prej vztrajajo vsi v prepričanju, da ne more biti govora o tem, da bi se sedanje politične razmere sedaj spremenile.

Kam jadra Rumunija

Za zunanjo politiko merodajen kralj, v notranji politiki poostretev dosedanega kurza

Bukarešta, 31. marca. b. Rekonstrukcijo vlade patriarha Mirona Christee tolmajo v poučenih krogih v smislu nadaljevanja dosedanjega vladnega kurza.

Vlada je sredi objavila proglašen narod, v katerem pravi, da je prejšnja vlada izvršila precejšnjo spremembo pri reševanju važnih državnih vprašanj, posebno s tem, da je izdelala novo ustavo, ki so jo z velikim navdušenjem sprejeli vsi Rumuni. Novi kabinet naj bi začel s konstruktivnim delom. V ta namen je bil sestavljen homogen in dinamičen kabinet, v katerega so bile pozvane tudi mlajše sile. Nova vlada bo predvsem skušala reformirati državni aparat po načelu racionalizacije državne uprave in bo predvsem skrbela, da spravi v državno službo zanesljive ljudi. Izvedla bo boljše krajevno in centralno upravo, večjo odgovornost pa bodo dobili šefi javnih oddelkov v resoru finančnega ministrstva in bo ukinjen tudi vsak politični vpliv. Vlada bo začela tudi na gospodarskem polju načrtno delo. Ustanovlje ni bodo stalni gospodarski sveti, v katere bodo za člane prišli najboljši gospodarski strokovnjaki. Ta svet bo izdelal dolgoročni program za dobo več let. Kar se tiče posameznih ukrepov, bo vlada skrbela posebno za to, da dvigne ugled vojske, da povzdigne gospodarstvo v zboljšanjem prometa in da tudi na socialnem polju pokaže svojo delavnost. Največjo pažnjo to posvetila kmetom, prav tako pa tudi delavcem vseh strok. Zunanja politika bo še nadalje stremela za tem, da se ohrani dosedanje prijateljstvo z nekaterimi državami in da se okrepí mir. Ta politika bo osnovana na podlagi tradicionalnih zvez in prijateljstev. Zunanja politika se bo ravnala ob direktivah vladarja samega.

Ustanovitev kronskega sveta

Danes sta bila izdana dva važna odloka. Po prvem se je ustanovil tako zvani kronski svet, čegar članom se je zagotovil mi-

nistrski položaj. Po drugem so bile ukinjene vse obstoječe stranke, katerih delo je v ostalem že dva meseca počivalo.

V kronski svet so bili doslej imenovani patriarh Miron Christea, maršal Averescu, maršal Prezan, general Vaitoianu, Vajda Voevod, Mironescu, Jorga, dr. Angelescu, bivši minister Tatarescu, Argetoianu in general Bali.

Z dekretom, po katerem so bile ukinjene vse stranke, je bil predviden novi zakon o političnih organizacijah, ki bo izdan že v kratkem. Razen strank pa so bila razpuščena tudi vsa društva in organizacije, ki so imele značaj političnih pokretov.

Danes je bil objavljen končno tudi dekret, po katerem je položaj resornega ministra inkompatibilen s funkcijo guvernerja rumunske narodne banke. Izdan je bil radi imenovanja dosedanjega guvernerja te banke Constantinesca za ministra trgovine in industrije. Glede na to je pričakovati, da bo že jutri imenovan novi guverner emisijske banke.

Francoska sodba o novem režimu

Pariz, 31. marca. o. Spremembe v rumunski vladi so zzzvale v tukajšnjih političnih krogih precejšnjo pozornost. Politični krogi naglašajo, da je bil novi rumunski zunanji minister Comnen Petrescu nekot poslanik v Berlinu, kjer si je pridobil posebno prijateljstvo Hitlerja, na drugi strani pa jih tolaži dejstvo, da je prevzel resor za vojsko, mornarico in letalstvo bivši vojaški ataše v Parizu Teodorescu, ki je znan kot velik zagovornik francosko-rumunškega vojaškega sodelovanja.

V levičarskih krogih so se pojavila zanimiva zadrževanja, po katerih dve tretjini rumunskega naroda simpatizirata z »Železno gardo« Codreana. Ti so splošno prepričani, da je sedanja vlada le prehodnega značaja in da je treba pričakovati v kratkem proglašenje ekstremnega nacionalnega režima. Po sestavi rumunske vlade sklepajo pariški politični krogi, da se je kralj Karol odločil še aktivneje posesti v politiko in si do kraja zagotoviti glavno besedo glede na nadaljnji razvoj notranjepolitičnih razmer v Rumuniji.

Blumove težave

Zaradi finančnega zakona, ki bo danes predložen parlamentu, so nastali novi politični zapletitaji v Franciji

Pariz, 31. marca. b. Z veliko napetostjo se pričakujejo sklepi Blumove vlade glede novih finančnih zakonov, ki bodo jutri, ako jih vlada danes dokončno odobri, predloženi parlamentu.

Dasi o novih zakonih niso še znane nobene konkretne podrobnosti, še vendar govori, da bo vlada v njih zahtevala vsaj nekatera omejena pooblastila. Te govorice so se razširile v zvezi z neko izjavo podpredsednika vlade Daladiera deputaciji radikalne stranke, da so vladi nujno potrebna vsaj nekatera časovna in stvarno omejena pooblastila. Ker pa se sicer o vsebini teh pooblastil še vedno ni ve, bi se dalo soditi, da se niti vlada ni še sporazumela glede končnega besedila finančnih zakonov, ki naj jih jutri predloži parlamentu. Prav zaradi te nejasnosti se seveda razširjajo čimdalje bolj vznemirljive govorice, kakor na primer ona o uvedbi devizne kontrole, ki je največje strašilo za veliko večino Francozov. Iz poučenih krogov pa se doznava, da vlada na kaj takega ne misli, četudi uvedba nekakšnega kontrolnega sistema ni več izključena. Pri tem pa bi ne šlo za devizno kontrolo, temveč samo za določbo, da bi francoska narodna banka ne bila več dolžna v notranjem prometu izdajati zlata za devize, kar bi seveda pomenilo prikrito uvedbo dvojne denarne vrednosti in prikrito onemogočenje izvoza kapitala v tujino, ne da bi bil istočasno prepovedan tudi povratek kapitala domov.

Na področju produkcije pričakujejo v poučenih krogih spremembe določb o delovnem tednu in uvedbo določb o povečanju delavnosti v vojni industriji. Na oborožitvene dobilke naj bi se zato uvedel poseben davek. Govori se tudi o možnosti uvedbe kontrole nad trufisti, zlasti v težki industriji, ter o novih notranjih posojilih, vendar so to predvsem ugibanja.

S političnega vidika so zlasti v radikalnih vrstah zelo nasprotni sleherni zahtevi vlade po novih pooblastilih, ker so pred kratkim socialisti podobna pooblastila odklonili Chautempsu. Ker za sedaj v finančnih krogih še ni opaziti nobene reakcije na zahteve levice glede pooblastil, domnevajo ponekod, da v finančnih krogih trenutno bolj računajo na padec Blumove vlade kakor pa na sprejem zahtev po pooblastilih.

Seja vlade preložena na soboto

Pariz, 31. marca. w. Seja ministrskega sveta, ki je bila prvotno določena za danes in nato odložena do jutri, je sedaj napovedana za soboto. Kakor zatrjujejo, je min. predsednik zaradi pogajanj za poravnave stavke v kovinski industriji tako zelo zaposlen da doslej ni imel potrebnega časa, da bi izdelal potrebni osnutek, ki bi ga predložil parlamentu, pred tem pa dal ministrskemu svetu v odobritev.

Kriza neizbežna

Pariz, 31. marca. h. Odgovitev seje ministrskega sveta nikakor ni poenostavila notranje-političnega položaja. Odločitev je bila sicer odgodena, zato pa kriza ni nič manjša. V poučenih krogih še vedno računajo, da bo v kratkem izbruhnila vladna kriza in je le vprašanje, kdaj se bo to zgodilo. Danes zatrjujejo oficijelno, da se že splošno domneva, da bo vlada zahtevala od poslanske zbornice skrajno omejena pooblastila. Nekaterim radikalno-socialističnim ugovorom, ki so v zvezi z zgodovino padca zadnje Chautempsove vlade, postavljajo socialisti nasprotni trditve, da bi radikalni socialisti svoječasno po svojih zastopnikih lahko nadzirali izvajanje pooblastitvenega zakona, kar socialistom ni bilo mogoče. Vladno krizo pričakujejo v političnih krogih s tem večjim nezadovoljstvom, ker nikakor ni gotovo, da bodo poskusi za rešitev prinesli razširjenje vladne podlage. Bluma bo v tem primeru najbrže zamenjala

zopet samo prehodna vlada, ker položaj za nacionalno unijo po splošnem naziranju še ni popolnoma zrel. V marsikaterih krogih trdijo, da so zaradi navideznega omiljenja v zunanje-političnih vprašanjih psihološko boljše razmere za to, kakor so bile v dnevnih zavzetja Avstrije.

Ozadje Churchillovega obiska v Parizu

London, 31. marca. b. Po informacijah iz poučenih krogov je bu poslednji obisk znanega angleškega konservativnega politika Winstona Churchilla v Parizu, za katerega je dal pobudo zunanji minister lord Halifax, zvezan z naslednjo uradno mislijo: 1. Nasvetovati merodajnim francoskim političnim krogom čimprejšnjo sestavo močne vlade narodne koncentracije. V tem smislu se sedaj množe pozivi odličnih francoskih javnih delavcev iz vseh taborov, naj bi do sestave take vlade čimprej prišlo. 2. Razgovorjati se o morebitnem razširjenju angleško-francoskega sodelovanja v pravo vojaško zvezo. 3. Priporočiti Franciji utiditev njenega pakta z Rusijo, da bi se kasneje na tej osnovi pripravila tla za morebitno zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo. 4. V španski zadevi je Churchill priporočil francoskim krogom nadaljevanje dosedanje politike nevmešavanja, da bi se z drugačnimi namerami ne razdržila Italija. 5. Churchill je končno informiral pariške uradne kroge o dosedanjem poteku in vsebini angleško-italijanskih razgovorov, v katere naj bi se vpletla tudi Francija, ki bi v primeru realizacije sporazuma med Londonom, Rimom in Parizom bila gotova, da bi tudi morebitna Francova zmaga v Španiji ne pomenila nikake nevarnosti za francosko južno mejo in njeno afriško posest.

Za obrambo švice

Curih, 31. marca. b. V zvezni palači so se začela posvetovanja vodilnih osebnosti švicarskega političnega življenja o koncentraciji vseh sil v državi v obrambne namena. Včeraj so se sešli zastopniki vseh sedem v zveznih svetih zastopnikov političnih strank, da bi sestavili skupni akcijski program za najnujnejše potrebe republike. Da gre za vprašanja, ki so v zvezi s švicarsko obrambo, se razvidi med drugim iz dejstva, da je posvetovanja včeraj in danes vodil vojni minister Mingeer in da so bili pozvani na konferenco tudi vsi višji oficirji švicarskega generalnega štaba.

Atentat na Stalinovega sodelavca

Moskva, 31. marca. o. Na moskovskem civilnem letališču je bil danes izvršen atentat na intimnega Stalinovega sodelavca in znanega ruskega vojaškega strokovnjaka Merklisa, ko je odhajal na neko inspekcijsko potovanje. Motorji letala, s katerim je nameraval odpotovati proti vzhodu, so bili že v pogonu, ko so počili trije strelci iz revolverja in zadeli Merklisa iz neposredne bližine. Merklis je omahnil hudo ranjen v svoj sedež v letalu. Pilot je ostal nepoškodovan. Kljub takojšnji preiskavi atentator, ja doslej še niso mogli izslediti, ker je bilo tam okrog tik pred odhodom letala mnogo ljudi. Na Kremlju je atentat izval silno vznemirjenje.

Napetost med Mehiko in Severno Ameriko

Washington, 31. marca. AA. Zunanji minister Hull je izjavil, da se bodo odnosi med Zedinjenimi državami in Mehiko poostriili, če mehiška vlada ne bo pokazala dovolj razumevanja za zaščito ameriških državljanov, ki so lastniki petrolejskih vrelcev v Mehiki. Hull je izjavil, da znaša vrednost ameriških terjatev v Mehiki okoli 200 milijonov dolarjev.

Naša vojna mornarica

Iz govora ministra vojske in mornarice generala Marića na svečanostih v Splitu

Kakor smo že včeraj poročali, so v sredo v Splitu spustili v morje torpedovko Zagreb, prvo večjo v Jugoslaviji zgrajeno vojno ladjo. Na svečanosti je govoril tudi minister vojske in mornarice armijski general Marić, ki je med drugim rekel:

»Svobodna kraljevina Jugoslavija je postala velika in zedinjena ter je dobila tudi svoje morje. Preko njega je prišla v zvezo z vsemi kontinenti sveta in si otvorila nova pota za napredek in blagostanje. Toda samo s tem še ni postala pomorska, temveč samo obrežna primorska država z relativno dolgo obalo. Da postane tudi pomorska država, mora imeti naša kraljevina svobodo na morju in varnost za obalo. Imeti mora svojo mornarico. Zato za našo mornarico ni luksusa in parada, temveč naša nujna potreba, pogoj varnosti in obstanka.

Iz teh razlogov so vse naše sile vperjene v to, da tudi v tem pogledu ne zaostanemo za drugimi narodi. Naša trgovaška mornarica zavzema že vidno mesto, a tudi

vojna mornarica dokončuje svoj program, počasi res, toda uspešno in sigurno. V kratkem časovnem razdobju se je okrepila z nekaterimi lepimi objekti. Leta 1931 je bil spuščen v morje naš ponosni »Dubrovnik«, prošlega leta v Nantesu bojni brod »Beograd«, danes je ponosno zaplul »Zagreb«, v kratkem mu bo sledila še »Ljubljana«. Te tri naše najnovejše vojne ladje, skupno z nekaterimi manjšimi, toda pomembnimi edinicami, se bodo pridružile »Dubrovniku« in znatno okrepile našo pomorsko silo.

Lahko smo ponosni na ta uspeh, na današnjega tem bolj, ker smo z njim ne samo okrepili našo mornarico, temveč je bil novi brod izgotovljen v naši lastni ladjedelnici, zgrajeni po iniciativi naših prijateljev Angležev in Francozov.

Minister se je nato zahvalil predstavnikom ladjedelnic ter vsemu njenemu uradništvu in delavstvu.

Beleške

Neresnične vesti iz Češkoslovaške

Poleg drugih resnih in neresnih senzacij se razširjajo v zadnjem času v naši javnosti tudi razne vesti o dogodkih na Češkoslovaškem in posebej še v Pragi. Po avtentičnih informacijah, ki smo jih prejeli, na teh vesteh ni nikake resnice, temveč so vse izmišljene.

Izjava Zlatka Balokovića

Zlatko Baloković je eden tistih naših velikih ljudi, ki je ponesel slavo našega imena daleč po svetu. Hrvat je, a prav tako dober Jugosloven. Po koncertu v Beogradu je sprejel novinarje in jim med drugim dejal:

»Zadnje dni so mi odprla svoja srca naša mesta, divni Zagreb, bela Ljubljana ter krasni in mili Beograd, prestolnica velike in močne Jugoslavije. Nisem prišel v domovino, da bi me slavili. Prišel sem samo zato, da potrdim in izpričam svetu, da je moja edina želja, služiti domovini. Vsi moji uspehi v belem svetu so samo toliko važni, kolikor doprinašajo k slavi in veličini naše države. In ko poidem zopet v svet, bom ostal tudi v bodoče zvest sin svoje domovine do poslednjega utripa svojega srca.»

Dr. Trumbić danes in nekdanj

Med najbolj uglednimi politikci v vrstah tako zvanega hrvatskega narodnega pokreta je gotovo dr. Ante Trumbić. Njegovo ime je povezano z najlepšimi stranmi borbe za naše osvobodjenje in zedinjenje. Tako je postal dne 13. marca 1916 francoski vladi spomenik Jugoslovskega odbora, v kateri je s svojim podpisom potrdil, da »Hrvatska kot samostojna država ne bi imela pogojev za obstoj, če bi ostala stisnjena v svojih dosedanjih mejah. Razdeljeni državi Hrvatov in Srbov ne bi imeli življenjskih pogojev za razvoj in napredek. Obe bi trošile svoje sile v neplodnem medsebojnem tekmovanju vse do tedaj, ko bi nacionalni nagon ne porušil med obema umetno stvorjenih pregrad ter spojil politično to, kar je že sedaj eno po prirodnih zakonih. Hrvati, Srbi in Slovenci ne pričakujejo srečnejše bodočnosti od ustanavljanja malih samostojnih držav, temveč samo od skupne države, ki bo edina mogla storiti pogoje in sredstva za svojo varnost, razvoj in napredek.»

Italijanski listi o našem gospodarstvu

Zabeležili smo že članke, ki jih je v tržaškem »Piccolo« napisal urednik g. Aldo Cassuto, o pomenu Trsta za slovensko gospodarstvo in slovenskega gospodarstva za Trst. Gosp. Cassuto, ki se je pred kratkim mudil v Ljubljani, je te dni objavil tudi v dnevniku »La Provincia di Bolzano« daljši članek pod naslovom: »Velike možnosti razvoja italijansko-jugoslovenskih odnosov«. V članku beleži prizadevanja na obeh straneh v tem pravcu.

Ugledna rimska gospodar. revija »L'Economia Nazionale« pa je v svoji marčni številki objavila od istega avtorja pregledno in vzpodbudno študijo pod naslovom: »Bogatstva Jugoslavije in gospodarski odnosi z Italijo«. Članek navaja vse proizvode, ki bi jih Italija lahko uvažala iz Jugoslavije, opozarja pa tudi na finančne težkote in pripominja: »Potrebno bi bilo poiskati finančna sredstva, ki naj bi na eni strani kristalila jugoslovenskemu gospodarstvu na drugi strani pa odprla pot našemu industrijskemu izvozu v Jugoslavijo.«

Kriza v somborskem mestnem svetu

V sredo se je sestel v Somboru k izredni seji mestni svet pod predsedstvom župana dr. Sime Tapavića. Seja je bila zelo burna, ker je mestni svetnik Živko Sekulić na njej sprožil afero vinskega veletrgovca Birsvalkega. Ta je baje izvažal iz Somboru vodo v vinskih sodih. Po trošarinskih predpisih somborske občine so mu zato odpisovali po dinar za liter izvožene vode na račun vplačane trošarine za uvoženo vino. Ko so zalotili Birsvalkega pri delu, se je izgovarjal, da so slično delali tudi drugi vinski trgovci in oškodovali občino za težke stotice. Navedel je tudi imena. Občinski svetnik Sekulić je v zvezi s tem trdil, da je župan zaklenil dotični akt v svojo miznico.

Župan dr. Tapavić je na Sekulićeve očitke izjavil, da stvar ni na dnevnem redu seje in da zato o njej ni mogoče razpravljati. Kljub temu se je raznela burna debata, v kateri je večina mestnih svetnikov zahtevala od župana, naj poda ostavko. Župan dr. Tapavić je to zahtevo odbil, nakar so skoraj vsi svetniki podali ostavko. Razume se, da je afera izzvala v Somboru veliko senzacijo in da tudi listi obširno o njej poročajo.

Pokojninski zavod v Zagrebu

V sredo je bila v Zagrebu pod okriljem tamošnje Trgovsko-industrijske zbornice anketa, ki je razpravljala o organizaciji novega Pokojninskega zavoda v Zagrebu. Konferenci je prisostvoval tudi minister socialne politike g. Dragiša Cvetković, so delovali pa so na njej poleg zastopnikov Trgovsko-industrijske zbornice kot predstavnice delodajalcev tudi delegati nameštenskih organizacij.

Katoliška revija »Dom in svet« je spet izšla

Po dolgem mrtvilu je spet mrtvoudni »Dom in svet« včeraj vendar spet zdramil in začel znova izhajati. Številka je dvojna in je izšla pod novim uredniškim konzorcijem, ki mu načeluje znani katoliški ideolog g. Erjavec. Zanimiv je krog novih sotrudnikov, ki se je razširil tudi izven Slovenije. Preseneča nadalje, da je pričel »Dom in svet« objavljati razprave tudi v srbohrvaščini.

Tako je na uvodnem mestu zanimiv, temperamentno in inteligentno pisan članek senatorja JRZ grofa Luja Voinovića: »Za slovensko akademijo v Ljubljani.« Originalen je urednikov prispevek »Naše učiteljstvo in vojna na Kitajskem«, v katerem dekazuje, da je v maršalu Jeonimu Čang-kajsku, ki je znan katoliški spreobrnjenec, preprimerno več krščanske zavednosti ka-

Še o »Slovincu« in njegovi morali

Kdor hoče študirati v praksi ono čuno moralo, ki dopušta, da nasprotniku najprej nekaj podtakne, potem pa iz tega dojazuje zanj neugodne stvari, ta je zadnje dni mogel s pridom čitati »Slovincu« notice in članke, naperjene proti senatorju dr. Andjeliniću in JNS zaradi Akademije znanosti v Ljubljani. Dr. Andjelinić je v svojem velikem političnem govoru v senatu navedel primere, kako se v novejšem času pospešno izgrajujejo tri narodne individualnosti. Navedel je med mnogimi primeri tudi to, kako je dejstvo, da se Srbska akademija znanosti ni združila z Jugoslovskega akademijo v Zagrebu, dovedlo tudi do ustanovitve posebne ljubljanske Akademije znanosti. V tem dokazovanju dr. Andjelinića seveda ni bilo nikakršne animoznosti niti proti zagrebški, niti proti beograjski, a tudi ne proti ljubljanski znanstveni instituciji. »Slovincu« se je pa kakor drugi dan vrgel na Andjelinićeve besede in pričel objavljati notica, kako JNS napada ljubljansko znanstveno institucijo, seveda v izsovrštvu proti slovincu. Opozorila je na neobjavljeno napado, je dr. Andjelinić po svojem drugem govoru javno in energično odbil insinucijo, da napada ljubljansko Akademijo znanosti.

Dr. Andjelinićev javni protest seveda ni zalegal. »Slovincu« nadaljuje svojo bedasto klevečniško kampanjo in je dovolj predrzen, da nas doži laži. Pri tem se

dela, kakor da ni bilo neznano kako energično je že sam senator dr. Andjelinić na javni seji senata pretekli petek razkrinkal njegove drzne podvale.

Istočasno pa, ko preliva črne kolone krockodilovih črnih soz nad izdajstvom dr. Kramerja, Pučija in »Jutra«, ki baje niso hoteli zavrniti dr. Andjelinićevih napadov, prehaja »Slovincu« z eno samo širokopotezno gesto preko glavnega predstavnika svoje lastne stranke JRZ v senatski proračunski debati, senatorja dr. Luja Voinovića, ki je zahteval ukinjenje samostojnih akademij in se postavil na stališče, da je treba sistirati avtonomijo univerz ter zlasti ukiniti tudi svobodo postavljanja vseučiliških profesorjev. Dr. Voinović je končno obsodil tudi vsa stremljenja, ki ne izvirajo iz duha polnega narodnega edinstva. Namesto da bi »Slovincu« obžaloval, da njegovi prijatelji v mnogo bolj perehli vprašanjih niso odprli ust, in namesto, da bi podprl novo ljubljansko Akademijo z zahtevo, naj se ji poleg pravice do življenja dajo na razpolago vsaj najbolj skromna sredstva (na kar je dotični člen v finančnem zakonu pozabil), besno razsaja nad nami. Če pa upa, da bo njegovim zavijanjem in napadom še kdo nasedel, se vti. Javnost ga že predobro pozna, pa se kdoli postavlja »rekorde v laži«. Naj le gospodje okrog »Slovincu« povprašajo o tem za mnenje v svojem lastnem taboru, pa bodo imeli dovolj.

Povratak avstrijske legije

Salzburg, 31. marca. AA. Avstrijska legija je danes zjutraj ob sedmih prekorčila staro mejo nemškega rajha. Salzburško prebivalstvo je navdušeno pozdravljalo legijo.

Dunaj, 31. marca. o. Davi je avstrijska legija, ki se je pred letom ustanovila iz avstrijskih narodno socialističnih beguncev v Nemčiji in je bila razmeščena po raznih krajih v Nemčiji, krenila na po nazaj v Avstrijo. Legija šteje nad 20.000 mož. Avstrijsko mejo so njene motorizirane kolone prekorčile v bližini Salzburga. V Salzburgu je bil vračajočim se emigrantom prirejen svečan sprejem. Iz Salzburga bodo krenili preko Gornje Avstrije na Dunaj, kamor bodo prispeli v soboto. Tuji tam jim bodo priredili poseben sprejem. Člani legije bodo nameščeni po raznih krajih v Avstriji ter uvrščeni v redne hitlerjevsko formacije.

Berlin, 31. marca. AA. Vodja nemškega rajha Hitler bo nocoj govoril v Frankfurtu ob Meini. Ob tej priložnosti bo Hitler privrkat obiskal zgodovinsko palačo rimsko-nemškega cesarja. Na zborovanje v Frankfurtu bo prišlo tudi iz okolice okoli 50.000 ljud.

Maršal Göring bo nocoj govoril o priliki velikih manifestacij v Mauternu pri Salzburgu, vodja nemške delovne fronte Dirl bo govoril v Linzu, voditelj kneževskega gibanja Dart v Kaßerslautern, voditeljca ženskega gibanja g. Sonc Kling bo govorila popoldne v Blankenburgu pri Haleu, zvečer pa v Aitenburgu.

Seys-Inquart bo govoril na shodih v Nemčiji

Berlin, 31. marca. g. Kakor se zatrjuje, bo pokrajinski namestnik v Avstriji dr. Seys-Inquart v zameno za obiske, ki so jih te dni opravili vodilni nemški državniki v Avstriji, v kratkem potoval po Nemčiji in na več mestih govoril o ljudskem glasovanju. Seys-Inquart bo obiskal najprej Essen, kjer bo imel prihodnji četrtek veliko volilno zborovanje.

Aretirani šefi avstrijskih železnic

Dunaj, 31. marca. AA. (DNB). Preiskava v primerih koropecije je dala toliko dokaznega gradiva proti bivšemu avstrijskemu vojnomu ministru Karlu Vauginu na Dunaju, da je državno tožilstvo izdalo nalog, po katerem naj se ta bivši vojni minister zapre. Vauginu so zaprili. V svojstvu predsednika avstrijskih zveznih železnic je bila svojčas dvignjena ob-

tožba proti Vauginu, češ, da si je na nedovoljen način prisvajal tuje premoženje in na ta način osebno zelo obogatel.

Dunaj, 31. marca. AA. Bivši zvezni kancler Vaugin je bil aretiran na italijanski meji. Vaugin je kot dolgoletni vojni minister organiziral avstrijsko armado. Po demisiji je postal predsednik upravnega sveta avstrijskih železnic. Po zlomu zavarovalne družbe »Phoenix« je moral dati ostavko na ta položaj. Zaprl so tudi ravnatelja Scheferja in glavnega tajnika Kreiglerja od vodstva zveznih železnic. Načelnik tiskovnega urada zveznih železnic Schlag je izvršil samomor zaradi živčnega razkroja.

Avstrijski Čehoslovaki in plebiscit

Praga, 31. marca. o. Češkoslovaški manjšinski svet na Dunaju je danes izdal plebiscitno proklamacijo, v kateri poziva vse pripadnike češkoslovaške manjšine na Dunaju, ki so avstrijski, odnosno sedaj nemški državljani in katerih število cenijo na 100.000, naj se plebiscitu udeležijo in glasujejo za priključek Avstrije k Nemčiji. V proklamaciji pravi manjšinski svet, da je bilo sedaj češkoslovaški manjšini prvič omogočeno sodelovanje v javnem življenju, da pa je bila hkratu tudi prvič javno priznana kot narodna manjšina z določenim krogom kulturnih pravic. Zato se manjšina novemu režimu oddolži z izrazom lojalnosti in priznanja danega dejstva. S tem bo pokazala obnovo svoje volje, da se hoče kot manjšina tudi v bodoče kulturno gospodarsko in socialno izživljati.

Oton in Zita povabljeni v Ameriko

Berlin, 31. marca. h. »Börsen-Zeitung« poroča, da sta prejela Oton Habsburški in njegova mati Zita vabilo, naj bi prišla v Ameriko in tamkaj predavala o položaju v Avstriji. Baje jima je bilo tudi sporočeno, da bi lahko dobila ameriško državljanstvo. Za zdaj še ni znano, kaj bodo v Stenokerzeelu ukrenili glede tega vabila.

Nov vladar kneževine Lichtenstein

Pariz, 31. marca. p. Knez Franc Lichtensteinski se je odrekel prestolu v korist prestolonaslednika Francu Jožefu. Novi knez je izjavil, da bo skušal doseči tesnejše stike s švicco.

Turnir v Lodžu

Lodž, 31. marca. m. V 9. kolu se je vseh šest partij, ki so bile doigrane, končalo neodločeno. Indijska igra Regedzinski-Foltys se je končala s ponovljanjem potea. Menškova je v francoski igri proti Tartakoweru izpregledala pravilno nadaljevanje in se je morala zadovoljiti z remijem. Kolski je remiziral Grünfeldovo varianto s Najdorfom v končnici težkih figur. Appel je zašel v slovanski obrambi damskega gambita in izgubljen položaj, vendar se je končno rešil z lepo protiofenzivo. Partija Stahlberg : Pirc se je pri neenakih lovih končala remis. Steiner je izpregledal močnejše nadaljevanje in se je njegova partija s Frydmanom končala z remijem. Remis je pričakovati tudi v prekinjeni partiji Elisakes : Gerstenfeld. Dr. Seitz je proti Suliku dobil kvaliteto in ima izgleda za zmago.

V prekinjenih partijah je dr. Tartakower v točni končnici porazil Steinerja, Elisakes s prodranjem prostega kmeta dr. Seltza, Steiner pa s prodranjem vezanih kmetov Appela. Partija Menškova—Regedzinski 4 in pol, Appel, Najdorf in Steiner 4, Sulik 2 in pol (1), Menškova 2 in pol, dr. Seitz 1 (1).

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Prevlačovalo bo oblačno v vsaj državi z dežjem od časa do časa, posebno v severni polovici. Vetrni spreminljive jakosti iz zahodne in severnozahodne smeri. Toplota brez posebne spremembe.

Zagrebska: Bolj stalno vreme, pričakovati je, da se bo bolj razvedrilo in da se bodo temperature še nadalje dvignile. Dunajska: Sem in tja oblačno, v prostih legah živahni zapadni vetrovi. Nekoliko hladnejše, ponekod morda tudi lahke padavine.

Vtis Mussolinijevih izjav

Tako v Londonu kakor v Parizu so bile sprejete glede na sedanji mednarodni položaj z velikim zanimanjem

Rim, 31. marca. p. V inozemskem kakor tudi v domačem tisku je snočnji Mussolinijev govor v senatu izzval živahne komentarje. Splošno naglašajo, da je Mussolini s namenom porabil priložnost, da bi v sedanji splošni mednarodni napetosti obeležil položaj Italije in njen »vojaški potencial« ter s tem podal posredno izredno važne izjave, čeprav se je stvarno omejil le na podatke o obsegu in značaju italijanskih vojnih sil. Italijanski tisk predvsem poudarja, da je italijanska vojska sedaj nele ob izrednih prilikah kakor v času abesinske vojne, ne go sploh pod enotnim vodstvom, ki je v rokah ministrskega predsednika. Da bi se dal tej okoliščini viden izraz, sta poslanska zbornica in senat večkrat tudi sprejeli zakon, po katerem sta bila kralji in Mussolini imenovana za prva maršala italijanskega imperija. Milanski »Popolo d'Italia« naglašava v svojem uvodniku, da je Mussolini s tem svojim govorom vtil vsem nasprotnikom Italije precizično mero spoštovanja do njene moči ter tako posredno zagotovil svojemu narodu mir.

Londonski glavni listi so Mussolinijev govor objavili na prvem mestu. V svojih kratkih komentarjih opozarjajo predvsem na italijansko letalsko silo. Za Anglijo je to posebno velikega pomena, ker je zna-

no, da ne razpolaga z zadostnim številom pilotov, ki jih zlepa tudi ne more najeti. Precejšen vtis je izzvala tudi Mussolinijeva ugotovitev, da je v Italiji na stototisoče delavcev zaposlenih v vojni industriji in da so vsi podvrženi vojaški disciplini, česar v angleških tovarnah orožja še od daleč ne poznajo.

V Franciji so sprejeli Mussolinijev govor z veliko pozornostjo. Čeprav je Mussolini podal malone izključno tehnično bilanco italijanskega oboroževanja, pripisujejo pariški krogi njegovemu snočnjemu govoru vendar velik politični pomen, ker ga je imel v trenutku, ko v pariških levičarskih krogih govore o potrebi francoske vojaške intervencije v Španiji. Politični krogi opozarjajo: Če kdo danes govori o topovih, letalih in vojnih ladjah, vpliva indirektno na mednarodno politično razpoloženje. Mussolinijev poudarek, da se narodi merijo danes le še po njihovem vojaškem potencialu, pomeni, da je zabrisana zadnja sled možnosti uspešnega obravnavanja preteh političnih vprašanj.

Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz pravi, da je italijanska vojaška sila slično kakor nemška najboljšje jamstvo za mir in da je izraz narodove zavesti, ki je postavljena na zdravo podlago.

Nemška revija o oboroževanju v Evropi

Ugledna nemška vojaška revija »Wehrfront« objavlja v zadnji številki pregled današnjega stanja oboroževanja v svetu. Največjo pozornost posveča revija zlasti Češkoslovaški in navaja nekaj zanimivih podatkov o stanju češkoslovaške armade. Moč češkoslovaške vojne aviacije cenijo nemški listi na 1300 izbornih letal. Češkoslovaška ima danes 18 popolnih vojaških letališč, 10 žandarmerijskih letališč, 17 zasebnih, 18 sportnih in 4 tvorniška letališča, razen tega pa še celo vrsto pomožnih in zasilnih letališč za primer vojne. Zelo pohvalno se nemška revija izraža tudi o modernem opremljeni in dobro motorizirani češkoslovaški vojski. Še posebej pa pripominja, da zalaga danes češkoslovaška vojna industrija s svojimi izvrstnimi izdelki tudi nekatere druge države, med njimi zlasti Švico, ki se v zadnjem času tudi zelo naglo oborožuje. Pri tem posveča posebno pozornost protiletalski obrambi, za katero bo v kratkem na razpolago okoli 100 baterij.

Z veliko pozornostjo piše nemška revija o oboroževanju Poljske, ki je v poslednjem času osredotočila svojo vojno industrijo zlasti v predelu okoli Sandomierza, kjer je razdeljena na tri sektorje. Najpomembnejši je po nemškem mnenju sektor C med Vislo, Sanom in Karpati, kjer so v naravi velike izvirni najrazličnejših energij, surovin in rude. Revija končno opozarja na naraščanje poljske mornarice in pripominja, da je poljsko časopisje že postavilo zahtevo, naj se razmerje poljske mornarice z nemško uredi na osnovi 3 : 1.

Ko piše o sovjetski vojaški moči, opozarja med drugim na temeljito utrjevanje sovjetske zapadne meje. Dalje poudarja pomen sovjetske konjenice, ki je organizirana v 134 divizijah, glede vojaških letal pa sodi, da jih bo imela Rusija ob koncu tega leta na razpolago najmanj 16.000. Revija navaja končno že znane podatke o angleškem in ameriškem oboroževanju ter o sili italijanske armade, na koncu pa opozarja tudi na naraščajoče oboroževanje Bolgarije.

Hudi boji za Lerido

Francove čete so se morale zaradi topniškega obstreljevanja umakniti iz že zavzetih predmestij

Pariz, 31. marca. o. Proti vsemu pričakovanju Francova vojska še vedno ni zavzela Lerida. Vso preteklo noč in tudi dopoldne so se v njenih predmestjih razvijali hudi boji, v katerih pa nacionalisti niso dosegli vidnejšega uspeha. Nasprotno so se morali opoldne pod pritiskom republikanskega topništva umakniti iz posameznih že zavzetih predmestij. Po zadnjih vesteh francoskih vojnih dopisnikov se republikanci na vso moč trudijo, da bi ustavili prodiranje Francove vojske.

Tako so snoči napol podrl visoke jezevo v dolini reke Parasane, severno od Baabstra v pokrajini Huesci. Voda, ki je bila doslej napeljana v aragonsko-katalonski kanal, se je z divjo brzino razlila po dolini in pridrla v takih množinah v reko Cinco, da se je voda v njej dvignila za 2 metra. V trenutku sta bila razdrta dva pontonska mostova, ki so si ju nacionalisti zgradili čez reko. Maroški oddelki vojske generala Jague so bili že na drugi strani in so sedaj ločeni od ostalih čet in zaledja.

Tudi južno od reke Ebra se na cesti od Alcaniza proti pokrajini Castelloni razvijajo hudi boji. Republikanci so v teh gorskih predelih zbrali vse svoje topništvo in letalstvo in skušajo sedaj za vsako ceno ustaviti nadaljnje prodiranje nacionalistov, ki so oddaljeni tam od morja samo še 70 kilometrov. Kljub temu je generalu Arandi uspelo zavzeti vas Monroyo, ki je 40 km južno od Alcaniza na cesti proti Valenciji, v severnem odseku svoje fronte pa važno mestece Maello na cesti iz Caspa v Gandeso.

Tudi vzhodno od Caspa so nacionalisti dav nadaljevali svojo ofenzivo. Uspelo jim je potisniti republikance še za nadaljnjih 20 do 25 km nazaj v Katalonijo. Francove čete so tam prodirle že na ozemlje pokrajine Tarragone. Po nekaterih vesteh so same čete 30 km oddaljene od morja.

Da bi nekoliko razbremenili pritisk na Katalonijo in Aragonijo, so republikanci danes pričeli veliko ofenzivo na ekstrem-

durski fronti. Ponoči in davi je bilo tam več napadov, pri katerih pa je bil dosežen le delni uspeh. Republikanci so zavzeli nekatere sprednje nacionalistične postojanke.

Železniška nesreča pri Barceloni

Barcelona, 31. marca. o. V bližini Barcelone se je pripetila davi huda železniška nesreča. Posebni vlak se je zaletel v tovornega, ki je vozil bencin v Barcelono, Vagoni z bencinom so eksplodirali. Nastal je požar, ki se je razširil tudi na osebni vlak. Oba vlaka sta popolnoma razdejana. Nesreča je zahtevala večje število človeških žrtev, vendar podrobnosti še niso znane.

Letalski napad na luko Castellon

Burgos, 31. marca. br. Dopoldne je pet Junkersovih letal napadlo mesto Castellon de la Plana in ga hudo bombardiralo. 15 hiš je bilo popolnoma razdejanih, Bombe so zahtevale večje število človeških žrtev. Tri letala so ob istem času napadla Tarragono.

Odbor za prošnje in pritožbe

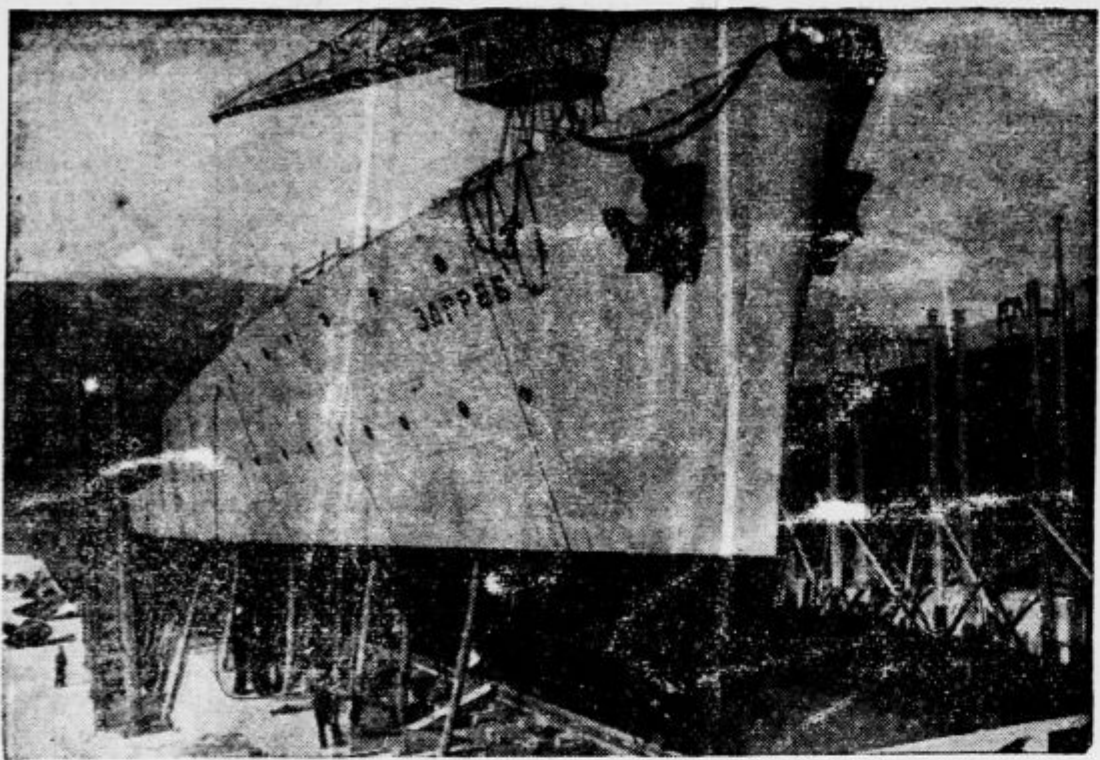
Beograd, 31. marca. p. Za jutri ob 9. je napovedana seja skupščinskega odbora za prošnje in pritožbe.

Minister Kujundžić pride v Slovenijo

Beograd, 31. marca. p. Minister za gozdove in rudnike dr. Bogoljub Kujundžić namerava v aprilu na inspekcijsko potovanje po dravski banovini. Pregledal bo nekatera šumska in rudniška podjetja. Nato bo krenil v hransko banovino.

Naši kraji in ljudje

Naša nova torpedovka »Zagreb«

Je bila v sredo v splitski ladjedelnici ob veliki svečanosti spuščena v morje. »Zagreb« je naša prva doma zgrajena vojna ladja. Njeni posestrimi sta »Beograd« in »Ljubljana«. Prva je bila splovljena lani 23. decembra, »Ljubljana« pa bo z veliko svečanostjo krščena v maju.

Papa Danilo danes v ljubljanskem radiu

Drevi ob 19.35 bo predaval v nacionalni uri papa Danilo in sicer o problemu večne mladosti in o kosmetiki starejših gospodov. Predavanje bosta razen Zagreba in Beograda prenašala tudi Sofija in Carigrad.

Papa Danilo se že dalje časa ni pojavil na kakšnem javnem nastopu in tudi ni zadnji čas praznoval nobenega jubileja. Je pa navzlic temu še vedno mladeniško prožen. Zato se prav veselimo njegovega zabavnega predavanja v nacionalni uri.

ODOLov sistem zamčni zdravje in zdrave zobe. — Antiseptična, aromatična ustna voda je čuvaj Vašega zdravja. — ODOLova zobna pasta ki se peni, odstrani obloge zob in je najmilejše sredstvo za poliranje zob.

Epilog tragične smrti inž. Peklarja

Obsojena ubijalca: eden na 18, drugi na 17 let robije

Kruševac, 31. marca. Pred velikim kazenskim senatom tukajšnjega sodišča je bil včeraj epilog tragične smrti mladega rudniškega inženjerja Adolfa Peklarja, jesciškega rojaka. Letos 7. januarja sta inženjerja Peklarja, ki je bil obratovodja angleškega rudnika Kopaonika, na cesti napadla dva rudarja in tako hudo poškodovala, da je Peklar 22. januarja izdihnil v beograjski bolnišnici. Prve vesti o zločinu, razširjene po beograjskih listih, so bile tendenciozne. Trdilo se je, da je bil uboj izvršen v ogroženju, ker sta bila oba rudarja prikrajšana pri zaslužnih premijah. K temu so nekateri listi še pristavljali, da je inž. Peklar kot obratovodja pretežiral svoje rojake, slovenske rudarje v škodo rudarjev-domačinov.

Vse take domneve je zaključevala na eni strani osebnost mladega inženjerja, na drugi strani pa njegov položaj pri velikem angleškem podjetju in razmere v rudniku. Inž. Peklar je prej služboval pri glavnem rudniku v Trepči, zaradi v njih sposobnosti pa so mu angleški podjetniki poverili vodstvo novootvorenega rudnika na Kopaoniku. Razumljivo je, da so bile zahteve angleških podjetnikov velike in da jim je moral mladi obratovodja ugoditi, kakor je vedel in znal. Da se je pri najnevarnejših delih bolj zanašal na stare, preizkušene poklicne rudarje iz Slovenije, kakor pa na

one delavce, ki so iz svojih primitivnih vasel šele pred kratkim časom prišli v rudnik, je očitno. Jasno je tudi, da nekvalificirani in na pol kvalificirani ne znajo pravilno oceniti svojega dela in dela svojih visoko kvalificiranih tovarišev.

Vse to je bilo v polnem obsegu potrjeno na razpravi. Obtožena sta bila 30letni Ivan Novaković, doma iz Velike Barne pri Vukovarju in 20letni Jovan Majkić, doma iz Male Rujiške v Bosni. Državni tožilec je navajal, da sta zločin izvršila po preudarni in naklepu. Novaković je prošil za be-

sedo ter razlagal, da je opravljal v rudniku za dnevno mezdo 45 din zelo nevarno delo. Imel je pravico do premije v znesku 7 din. Ta premija mu je bila pozneje znižana na 5 din, kar je smatral za krivico. Majkić je zaslužil na dan 35 din redne mezde in 2 din premije. Njemu pa se je zdelo premija premajhna. O božicu sta Ivan in Jovan obiskavala krčme po rudniku Belo Brdo in Novaković trdi, da nista bila pijana. S pijačo sta se hotela opogumiti, da bi potem šla k obratovodji protestirati zaradi prenikljivih premij. Ko sta šla zvečer proti Kopaoniku, sta zagledala na cesti inženjerja. Iz razdalje nekaj korakov sta ga že pozdravila z rudarskim pozdravom: Srečno! — in ker se jima je zdelo, da je inženjer brez besede segel v žep po revolver, sta ga razburjena napadla...

Novaković je tudi zatrjeval, da je govoril v neki gostilni s slovenskim rudarjem Ivanom Brecljem in da je tudi ta potrdil, da znižanje premije ni pravično. Kot pričča je Iven Breclj odločno izjavil, da kaj takega ni rekel, pač pa da je razburjenemu Novakoviću razlagal, da se premije izplačujejo po kakovosti dela od 2 do 11 din. Priča je tudi rudar Janko Kogej. Pripovedoval je, da je obiskal hudo ranjenega inženjerja v rudniški ambulanci in tam slišal, da sta Novaković in Majkić nesrečnega inženjerja napadla od spredaj in zadaj. Da je moral obratovodja regulirati premije primerno kakovosti dela po strogi odredbi rudniškega vodstva, je pripovedoval tudi stari rudar Farkaš. Razpravi je prisostvoval oče ubitega inženjerja ter ves čas brisal solze.

Ivan Novaković je bil obsojen na 18, Jovan Majkić pa na 17 let robije in oba bi morala plačati tudi 20.000 din očetu pokojnega inženjerja.

Namesto barometra — spomenik

Z železjem okovani novi termometer v novi vremenski hišici na Kongresnem trgu je začel na pomlad povzročati ljubljancem silne preglavice. Čim je začelo prijazno sonce ogrevati železje, smo dobili 40° C in še več, kar je — kakor veste — lahko vsakomur smrtno nevarno. In barometer je namesto lepega vremena kazal na burjo in piš, potresa pa sploh ni napovedal. Zato je g. župan dal včeraj vso tisto nesrečno vremensko in toplotno aparaturo odstraniti. V hišico bo postavljena poprsje Filipa Haderlapa. Silomašni avtor epopeje »Slovenski fantje v Bosni«, ki svoj čas ni imel kam glave položiti in je bila »fajfa« njegovo edino premoženje, bo vsaj zdaj po zaslugi mestne uprave imel streho nad glavo.

Cirkuški lev ustreljen pod Kozjakom

Nenavadna in tudi ne prvoaprilska lovska zgodba

Maribor, 31. marca. Ob priliki letošnjega jožefovanja v Studencih pri Mariboru je mnogo obiskovalcev posetilo cirkus »Wertheim«, ki je zaradi svojega zanimivega sporeda zbujal precej pozornosti. Cirkus je imel tudi dva leva, čudovito dresiranega petletnega Cezarja in triletnega Nerona, ki je bil pa prava zverina in ga nikakor niso mogli ukrotiti. Lastnik cirkusa g. Mihael Wertheim je sicer na glasu kot izvrstnega krotilec, a vendar se mu ni posrečilo, da bi Nerona pripravil za nastope. Taka zverina seveda mnogo stane in spričo tega ni čudno, da si je g. Wertheim belil glavo, kaj naj z levom napravi. Mimogrede naj še omenimo, da je cirkus pri nas zelo znan, saj že nad 60 let potuje po savski in dravski banovini. Naposled se je Wertheim odločil, da neubogljivega Nerona proda. Kupca je našel

v osebi mariborskega trgovca in znanega lovca g. Justa Gustinčiča, ki mu je dal v zamenjavo bivši reševalni avto prve mariborske gasilske čete, katerega je bil sivočasno kupil kot staro železo. Avtomobil je iz leta 1914. in je nad 20 let prevažal najprej ranjene vojake in nato bolnike, a vendar ni našel »zaslužnega pokoja«. Tako se je zgodilo, da je Gustinčič avtomobil zamenjal za leva.

Kupčija je bila včeraj dopoldne perfektna in cirkuški lastnik Wertheim je pripeljal leva v kletki na dvorišče h Gustinčiču v Tattenbachovi ulici 14. O, nikar ne mislite, da je hotel g. Gustinčič zverino morda sam ukrotiti. Ne, njegovi nameni so bili povsem drugi. Sklenil je, da leva postavi v »muzej«, ki ga ima v svoji delavnici in kjer je že precej nagačenih ptic in razne divjačine, ki jo je Gustinčič lastno-

ručno ustrelil. Seveda živega leva ni mogel dati v muzej in zato je sklenil, da mu upihrne življenja luč...

Včeraj ob 13. je povabil k sebi številne mariborske lovce in kmalu nato so Mariborčani videli, kako je odpeljal iz mesta tja proti Kamnici in mimo Bresternice dalje proti Kozjaku večji tovorni avto, s katerim so se pejali znani mariborski Nimrodi. Seveda pa Mariborčani niso slutili, da je na avtomobilu v prikriti kletki lev Neron. Avtomobil se je ustavil pred Perkovostim gostilno pod Kozjakom, kjer so ga v precejšnji razdalji obstopili lovci z nabitiimi puškami, a g. Gustinčič je iz daljave približno 30 m sprožil na leva dum-dum naboj, ki je zverino zadel v glavo. Lev se je takoj zgrudil, a bil je še toliko pri moči, da je s šapo udaril proti Wertheimu, ko se mu je le-ta približal. Čez deset minut je poginil. Nato je nagačitelj g. Walner opravil svoj posel. Odstranil mu je drob in popoldne je bil lev že razstavljen pri Gustinčiču v Tattenbachovi ulici, kamor so drveli Mariborčani in si ogledovali ustreljeno zverino.

Trije posestniki v šikolah pogoreli

Ptuj, 31. marca. V noči od srede na četrtek (okoli 23. ure) je na dosegač nepojasnjen način nastal na gospodarskem poslopju posestnika Franca Tementa v šikolah požar, ki se je naglo razširil na hlev, kolarnico, skedenj in parne. Vse gospodarske poslopje je bilo krito s slamo ter tudi deloma leseno in je seveda do tal uničeno. Požar se je razširil tudi na gospodarska poslopja sosedov Matevža Laha in Mihe Perneta, katerima so takisto pogorele vse gospodarske stavbe razen hlevov, ki so zidani in kjer so pogorele samo strehe. Pri vseh treh posestnikih pa so k sreči stanovanjske hiše bile rešene požara.

Posestnikom je zgorelo tudi vse gospodarsko orodje, vozovi in razni poljski pripetki. Na kraj požarov je prihitela domača gasilska četa z motoriko, ki je v kratkem času onemogla in prepredila nevarnost za hiše, prizidane k hlevom. Na pomoč je tudi prihitela gasilska četa iz Ptujca, ni pa ji bilo več treba stopiti v akcijo. Na žalost pa je spet izostala gasilska četa iz Cirkovc, ki je najbližja gasilska četa, ki pa se v zadnjem času le malo kdaj udeležila gašenja. Škoda znaša okoli 100.000 din in bo deloma krita z zavarovalnico. Vzrok požara kaže ni znan, misli pa se, da je bil podtakljen ali pa da je nastal iz neprevidnosti. Orožniki preiskujejo zadevo.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Na mednarodnem šahovskem turnirju v Lodžu

Lodž, 28. marca. Včeraj smo z osmimi koloni končali večjo polovico turnirja. Stanje je trenutno: Pirc 6½, Stahlberg 6, Elisaskes 4½ (1), dr. Tartakower 4 (1), Foitys Gerstenfeld 4½, Frydman, Kolski, Petrov 4, Appel, Regedzinski 3½ (1), Najdorf 3½, Steiner 2½ (2), Sulik 2½, Menčikova 1½ (1), dr. Seitz 1 (1).

V dosedanjem toku turnirja je bilo posebno značilno, da smo se inozemci precej pripravevalno postavili na čelo tabele, S Stahlbergom in Elisaskesom smo tudi edini trije še neporaženi. Na četrtem mestu šele stoji poljski prvak dr. Tartakower, ki ima s Steinerjem dobijeno prekinjeno partijo. — Borba za prvo mesto je še popolnoma odprta. Morda prinese kakšno odločitev današnja moja partija s Stahlbergom. Doselej sva imela s Stahlbergom približno enako močne nasprotnike. Meni je uspelo doseči za enkrat pol točke več. Oddal sem skupno tri remije: z Najdorfom, dr. Tartakowerjem in Frydmanom, s slednjim sem imel včeraj nekaj sreče. Po izredno burnem toku sem zašel v slab položaj. Spravil pa sem nasprotnika s težkimi kombinacijami v hudo časovno stisko, pa je napravil napako in bil kmalu sam izgubljen. Zabavna je bila moja partija z dr. Tartakowerom. V Caro-Kannu mi je zaigral kot beli za-

nimivo novost, očitno skrbno pripravljeno. Kmalu je žrtvoval še figuro za napad. Jaz pa sem se zelo precizno branil in je moral dr. Tartakower že v 15. potezi pristati na večni šah, ker bi sicer izgubil.

Dr. Tartakower

bil. Porazil sem (poleg Petrova) še gospo Menčik-Stevensonovo, Regedzinskega, Kolskega in Appela. Prvi dve partiji sta bili težki pozicijski borbi, slednji dve prav kratki z okoli 20 potezami: Appel mi je

kot beli v Nimovičevi obrambi podlegel silnemu napadu. — V splošnem sem bil dosejal v dokaj dobri formi. — Stahlberg je igral doselej nekatere partije odlično. Očitno se skrbno pripravlja na bližnji važni match s Keresom. Porazil je prepričevalno Foitysa, včeraj elegantno Gerstenfelda, poleg tega še Sulika in dr. Seitz, ki pa ju je menda treba smatrati za najslabša udeležena. Remiziral je s Kolskim, Appelom, Frydmanom in Elisaskesom.

Elisaskes igra v svojem znanem stur-nem stilu ter dela kakor običajno zelo mnogo remijev. Posrečila se mu je sicer m. dr. zmaga nad Frydmanom; pa tudi tu je že žrtvoval figuro, samo da bi držal večni šah, tedaj pa mu je nasprotnik z napako omogočil celó zmago. Izgleda pa, da se bo Elisaskes le obdržal na enem prvih mest. — Dr. Tartakower igra v Lodžu izredno riskantno in »zpremenljivo. Enkrat ga doleti smola, še bolj pogosto pa sreča. Tak je z Gerstenfeldom sicer nezavestno izgubil, zato pa rešil popolnoma izgubljeni poziciji s Steinerjem in Najdorfom. Slednji mu je včeraj v dobljeni poziciji spregledal — mat v dveh potezah! Ni še jasno, kako bo dr. Tartakoweru sreča naklonjena v drugi polovici. Foitys je bil spocetka nekoliko neusiguren, pa se popravila od kola do kola. Dobro igra najmlajši udeleženec turnirja, Gerstenfeld iz Lodža. Poleg zmage nad dr. Tartakowerom ima m. dr. še celo točko s Frydmanom. Tudi z Appelom je stal na zmago, pa je preveč riskantno forsiral

pozicijo in izgubil, sicer bi stal na tretjem mestu. Petrov se je po dveh porazih v prvih kolih že popravil na 50%. Tu stoji tudi P. Frydman, ki bi ga bilo po rezultatih z drugih turnirjev pričakovati na višjem mestu.

Domača Kolski igra zelo rutinirano ter mu je težko vzeti več nego pol točke. Steinerja je lepo porazil, Appel in Regedzinski sta zaozlostala. Zanimivo je, da je Regedzinski prve tri partije dobil ter po 3. kolu sam vodil. Potem je izgubil proti meni, pa ga je poraz očitno taktično potrdil, da je od tedaj napravil samo še pol točke. Appel je kot aglini tajnik šahovskega kluba morda nekoliko preveč zaposten, da se ne more koncentrirati na igro. Očitno izven forme in nepriljubljen za turnir je Najdorf, zmagovalec lanskega turnirja v Rogoški Slatini. Imel je doselej tudi nekoliko smole. Steiner se bori posebno nesrečno. Skoro vedno doseže dobre pozicije, pa potem še celo izgubi. Z dr. Tartakowerom je imel že celo kvaliteto več. Podlegel je tudi damski svetovni prvakinji, hoteč se izogniti večnemu šahu. To je bil za go. Menčik-Stevensonovo poleg remija z Najdorfom doselej edini uspeh, ima pa še dobijeno prekinjeno partijo z Regedzinskim. Lovovski prvak Sulik se brani proti premočnim nasprotnikom več ali manj srečno. Dr. Seitz, nekdanj pogostejši udeleženec mednarodnih turnirjev, je prišel očitno zelo iz prakse.

š 1883 stopil v uk pri znanem takratnem trgovcu z železino Karlu Kavšku. 10 let nato sta trgovino prevzela gg. Josip Schneider in Jari Verovšek. Njun najzvestejši pomočnik je postal Peter Jenko. Leta 1905. si je izbral svojo vzorno družico Minko Carnetovo. V srečnem zakonu so se mu rodili trije otroci, žal pa je prvorojenec zgodaj umrl; prva hčerka je poročena z inž. Jelačinom, druga bo v kratkem stopila pred oltar. Takoj v pričetku vojne je moral Peter Jenko v trdnjavo Przemysl kot topničar. Ko so Rusi po dolgem obleganju zajeli trdnjavo, je postal Jenko v rusko ujetništvo, iz katerega je skušal trikrat pobegniti. Deg se mu je šele tretjič posrečil in tako je Jenko leta 1918. prišel spet nazaj v službo.

Prad šestimi leti sta šefa izkazala svoje-mu poslovodju popolno zaupanje s podelitvijo poslov. Sedaj si je Peter Jenko pridobil takšne zasluge, da ga cenijo kot najzvestejši steber te velike trdnje. Celó vrsto vajencev je vzgojil, sam dober naraščaj v železarski stroki. Za posebnega strokovnjaka velja Peter Jenko v poljedelskih strojih, po tem ga pozna skoro vsaka slovenska vas. Danes se Peter Jenko lahko z zadovoljstvom ozira nazaj v pol stoletja svojega dela. Bil je in ostal je pravi mož na vodilnem mestu. Da bi tak bil ohranjen še dolgo leta, mu z njegovo družino in usledno trdnjo želimo vsi, ko mu toplo čestitamo k tako lepemu praznovanju.

Domače vesti

* Opozorilo. Cenj naročnike, ki jim je potekla naročina, prosimo, da se poslužijo položnic, ki so jih prejeli, in z njimi obnovijo naročnino za mesec april ali po možnosti za 3 mesece, da jo bodo imeli poravnano za pol leta. Prosimo jih, da zaradi olajšanja poslovanja in zaradi reda v dostavljanju lista nakazuje naročnino takoj v prvih dneh aprila, kakor tudi, da poravnajo morebitne zaostanke. Na ta način si naročniki pomagajo pravico do »Jutrovec« nezgodnostnega zava rovanja v znesku 10.000 dinarjev. Oni, ki so poslali naročnino zadnje dni marca, naj ne smatrajo položnice za opomin, ker položnice so se v tem primeru z njihovimi nakazili na potu križale. — Uprava »Jutra«.

* Turnea umetnika Zlatka Balokovića po Balkanu. V terek zvečer je imel virtuoz Zlatko Baloković svoj solistični koncert v Novem Sadu. Prisrčno so ga pozdravili predstavniki vseh kulturnih društev. Iz Novoga Sada se je umetnik napotil v Beograd, 2. t. m. bo pa sodeloval pri slavstvenem simfonijskem koncertu v Sofiji, ki bo prireditelj njemu v čast. Potem bo koncertiral v Carigradu, od koder odputuje v Dubrovnik, da bo sodeloval pri prvem velikem festivalu med velikonočnimi prazniki. Iz Dubrovnika bo odputoval v Tirano k poroki albanskega vladarja.

* Diplomirana sta bila na zagrebški univerzi za strojnega inženjerja g. Zor Stane iz Siske večletni aglini član ter odbornik A. D. »Triglavec«, za inženjerja arhitekture pa g. Zmudri Bernard Cestlamo!

* Zdravniška vest. Dr. Miroslav Hribar, zdravnik v bolnišnici za duševne bolezni v Ljubljani, je napravil izpit za specialista psihiatrije.

* Kronično zagatenje in njegove slabe posledice, posebno motnje v prebavi, se lahko odpravijo z davno preskušeno domačim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenčico, ki se tudi po daljši uporabi odlično izkaže. Oni, ki so bolni na želodcu in črevesju, a pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

* Književni in umetniški natečaj za tujsko-prometno propagando je razpisal turistični savez v Dubrovniku. Za najboljši članek o Dubrovniku in Boki Kotorski, tiskan od pričetka aprila 1937 do konca septembra 1938, je razpisanih 10 nagrad v obliki brezplačnih pomorskih voženj do Dubrovnika, 8-dnevna oskrba v boljšem hotelu in 500 din v denarju. 30 nagrad v vrednosti od 1.000 do 100 din bo razdeljenih za najboljša fotografiska posnetke Dubrovnika ali Boke Kotorske. V tri skupine so razdeljene nagrade za reliefne in orientacijske karte Dubrovnika in Boke Kotorske. Nadalje so razpisane nagrade po 1000 din za znanstvena dela o Dubrovniku. Rok za vpošiljatev je 31. oktober 1938. Podrobnejša pojasnila daje turistični savez v Dubrovniku.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo. 3

* Danes je prvega in to je najprimernejša prilika, da vas opozorimo na prvomajski izlet Čirilmotodarjev v Beograd in na Oplenac. Samo v osrednji pisarni CMD v Ljubljani se je doslej že prijavilo in že tudi plačalo vozno 200 članov in članic. Podružnice z dežele takisto poročajo o velikem zanimanju za izlet. Ker bo morala družba v nekaj dneh zaključiti prijave, prosim, da čimprej vplačate vozno, ki znaša v III. razredu 188 din in v II razredu 240 din. Podrobnejše informacije bo spet objavilo nedeljsko »Jutro«.

* Člani Slovenske matice plačajo na leto 50 din članarine in doba vse njene redne publikacije zastoj. Letos dobe tri izvirne knjige, dva romana in eno znanstveno knjigo s skupno 850 stranic. Zahtevajte prospekt Slovenska matica, Ljubljana.

Dobili smo novost! Okusne vrečice in etuje iz modernega Chintza z gumirano podlago za toaletne potrebščine. Neobvezno ogled pri »Nada«, parfumerija, Franciščanska ul., Ljubljana.

* Stanga pri Litiji bo dobila novo šolo. Ljubljanci cenijo prvovrstne stangarske črešnje, izlet v Stango je zlasti pomladni, ko je na stolice česnjevitih dreves v cvetju, sila vabljiv. Za izletnike je najbolj pripravna pot iz Jevnice na Janče, vrnitev pa čez Stango v Litijo. Stanga ima svoje mesto tudi v slovenski kulturni zgodovini. V tej mali hribovski vasi sta se rodila brata Marna: Jože je bil profesor v Ljubljani in pisatelj »Jezuitnikov« France pa je bil profesor v Zagrebu in je studiral v Pragi, kjer je napisal česko slovnico ter prevajal česke knjige. Prvi že ima spominsko ploščo, drugemu jo to postavila JČ lisa. Stanga doslej ni imela redne šole. Mladinci so poučevali že stangarski župniki v cerkvenem posloju. Prejšnji občinski odbor, ki so ga tvorili močje iz vrst JNS, se je mnogo prizadevalo za redno šolo. Zadeva je zdaj toliko dozorela, da je bil te dni komisijski ogled poslopja, v katerem so doslej prebivali orožniki. Stavbo bodo predali, imela bo dve učilnici in stanovanje za upravitelja. Z delom bo treba pihitati, saj čaka 100 otrok, da dobe vsej prihodno iscen šolsko izobrazbo. Soseda je ponudila parcelo brezplačno za šolski vrt in ponudila si žele učiteljske dvojice, ki se bo zlasti zanimala za sadijarstvo in vrtnarstvo.

* DUH po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi SANOPED. Varuje obutev in perilo. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in slatnih trgovinah. Drogerija Jantčija, Ljubljana, Krevcov trg.

* Za veliko noč izleti v Trst, Idrijo, Benetke ali Firence in v Graz. Prijave in informacije v izletni pisarni M. OKORN, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

* Za velično voščila ima Družba sv. Cirila in Metoda v zalogi 6 vrst novih razglednic. Kupujte in uporabljajte CM razglednice, ker s tem podpirate našo narodno obrambno družbo.

* Dijaško romanje na Oplenac odpovedano. Naproseni smo za objavo, da je nameravano romanje mladine strelskih družin na Oplenac odpovedano, ker so se v zadnjem hipu pojavile nepremagljive težave. Prijavitelji, ki so že vplačili vozno, dobe denar seveda povrnjen.

* Novi grobovi. V Ljubljani je večerj preminil g. Maks Zerjav, pomorski strojni asistent. Pogreb dragoga pokojnika bo jutri ob 17.30 izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. — V Vrhoplju je večerj umrl g. Franc Trobešek, posestnik in lesni trgovec. Blagoga pokojnika bodo spremili k večnemu počitku jutri ob 17. na domače pokopališče v Nevljah. — V Gorinji vasi v Poljanski dolini je večerj izdihnil dolgoletni načelnik Hranilnice in posejilnice g. Vaclav V. Paleček. Uglednega pokojnika bodo položili jutri ob 15. na farnem pokopališču na Tratah k večnemu počitku. — Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, preostali imkreno sožalje!

* Najdba balona nemške meteorološke postaje. V občini Orehovac blizu Krizevcev je padel na zemljo balon nemške meteorološke postaje Bad Saarow Mark. Po srečnem naključju je našel balon neki kmet, ki je nekdanji služil pri letalstvu in je vedel, kaj taka najdba pomeni. Takoj je odprl pipo na balonu, izpuštil plin ter zapri uro na balonu. Balon je velik, ima v premeru okrog 8 m, in na njem je bila pričvrščena torbica, v kateri so bili dokumenti meteorološke postaje Bad Saarow z vprašalno polo v nemškem, poljskem in češkoslovaškem jeziku. Nemški meteorologi so računali, da bo balon padel nekje v Nemčiji, Poljski ali ČSR in v torbi je bil tudi brzojav, katerega naj najditelj pošlje vodstvu meteorološke postaje. Balon je zdaj shranjen pri orožniški postaji v Orehovcu.

* Tatvina v znani romarski cerkvi. V noči na sredo je bila velika in predrzna tatvina dragocenosti v znani romarski cerkvi Marije Bistriške. Kmalu po polnočji je kaplan slišal sumljivo ropotanje, zaradi česar je skozi okno ustretil v zrak. Strel pa ni nikogar alarmiral, ker so bile takrat še krme odprte in so ljudje tudi m slišali, da strejajo kakli ponočnjaki. Tudi kaplan sam je mislil, da se ropot povzročili ponočnjaki in podal se je k počitku. Nekaj ur pozneje pa je neki orožnik opazil skupno sumljivih ljudi, ki so prihajali iz cerkve. Ko jih je hotel legitimirati, so se spustili v beg in tudi ustretili so nekakrj proti orožniku. Orožnik je alarmiral svoje tovariše, ki so zasledovali begunce v smeri proti Zagrebu. V cerkvi pa so ugotovili, da so tatovi odnesli dve dragoceni kroni, zlato verigo in tudi taberna-kelj, težak okrog 250 kg. Kroni in taberna-kelj so tatovi med begom vrgli proč, nekatere dragocenosti manjšega obsega, ki pa vendarle predstavljajo vrednost kakih 200.000 din, so pa odnesli s seboj.

Iz Ljubljane

— Kardinal dr. Innitzer na poti skozi Ljubljano v Rim. S sinočnjim brzovlakom se je peljal skozi Ljubljano v Italijo dunajski nadškof g. dr. Innitzer, ki je s svojimi zadnjimi izjavami obrnil nase pozornost vsega sveta. Potuje Vatikanu poročat o ugodnih posledicah priključka Avstrije k Nemčiji.

— Gospod nadškof je prijazno sprejel našega urednika. Ko je čul besedo »Jutro«, je gospod kardinal ljubeznivo zapretil s prstom in se nasmehnil: »Aha, torej tisti brezverski in nacionalni list, o katerem smo že toliko zanimivega čuli... No, vidite, pri nas v Avstriji pa vseh tetk zamer ni več.« — Na razna vprašanja našega urednika je nadškof dr. Innitzer odgovarjal z nasmehom, sklicujoč se vedno: »Saj sem že vse povedal v svojem pismu. Kaj, da »Slovenec« pisma ni ponatisnil? To je pa jako čudno!« Na vprašanje, kako sodi o odstanitvi Dollfusovih spomenikov, je g. nadškof odvrnil: »Bil sem Dollfusov osebni prijatelj in vem, da bi tudi on to odobral, samo če bi bil še živ.« S tem je bil razgovor končan.

— Praznik Rudolfa Puca. V mestni vili za Bežigradom praznuje danes 60-letnico g. Rudolf Puc, državni uradnik v pokolu. Ljubljanci je studiral je realko, potem je v Dalmaciji položil izpit za računskočasni častnik. V Zadru je našel zvesto družico, služboval je nato v Volovskem Opatiju in je po povratu prišel v Ljubljano. Po 37-letih službah je pred 10 leti stopil v pokoj. Kakor že v studentovskih letih, je še danes navdušen Sokol. Po vojni je deloval pri Sokolu v Radovljici, Ptuj in Smarju pri Jelšah, zdaj pa je član Sokola III. že od njegovega obstoja. Vse štiri otroke je vzgojil v sokolskem duhu. V pokolu Rudolf Puc nikakor ne miruje. Znan je po svojih različnih izumih, ki kažejo njegovo nenavadno listrino. Žal pa g. Puc sreča doslej ni bila naklonjena. Kakor sam pravi: menda prav zato ne, ker se je rodil 1. aprila. Želim mu, da bi se mu usoda obrnila v tem pogledu na bolje, sicer pa uživa v svoji družini najlepšo harmonijo.

— Starešinska organizacija »Preporoda« poziva svoje članstvo, da danes popoldne v čim tistnejšem številu spremi na poslednji poti prerano umrlega zavednega Preporodca Bojana Pavliča. Zbirališče pred hišo žalosti, Resljeva cesta 24, ob triletni na 4.

— Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov sekcija Ljubljana opozarja ponovno na svoj letni občni zbor, ki bo v soboto 2. t. m. ob pol 20. v novih družinskih prostorih na Kongresnem trgu I/II, levo, in vabi na polnoštevno udeležbo.

— Sokolsko gledališče na Viču vprizori v soboto in nedeljo, obkraj ob 20.15 uri, »Postržek« (Scampolo), komedijo v treh dejanjih Režira br Battelino. Sodelujejo Thalerjeva, Pirnatova, Suligojeva, Lavrin, Pajk, Horvat, Demšar. Vljudno vabljeni!

— Proslava »Dnova podmladka Rdečega križca bo v Ljubljani letos na cvetno nedeljo, 10. aprila v veliki filharmonični dvorani od pol 11. do 12. dopoldne. Obsegala bo akademijo. Na njej bodo sodelovale skoro vse v podmladku Rdečega križa organizirane ljubljanske šole. Prosvetni odtsek sekcije pri dravskem banovinskem odboru društva Rdečega križa je izvršil zanjo domala že vse priprave. Šolski odtori so tudi že večinoma naštelirali najavljene točke zelo pestrega programa. Cenjeno občinstvo že danes opozarjamo na to prireditve.

— Poslednje predavanje Jadranske stráže v letošnji sezoni je bilo v sredo zvečer v restavraciji »Zvezdi«. Članstvo, ki je v zadovoljivem številu zasedlo dvorano, je pozdravil predsednik krajevnega odbora JS g. generalni tajnik TPD Joško Pogačnik. Nato je predavatelj dr. Branko Vrčon obširno obravnaval »Sredozemski prostor v novejši mednarodni politiki. Zelo informativna izvajanja so vzbujala pozornost in so nudila res. izčrpen pregled vloge in pomena sredozemskega prostora v velikem spletu današnjih političnih akcij. Ob zaključku je predavatelj temperamentno podarjal pomen lastne obale in je poslušalce prepričevalno pozval k širjenju pomorske zavesti v Jugoslaviji. V prihodnji sezoni bo krajevni odbor JS seveda spet priredil vrsto poučnih predavanj, ki bodo gotovo zbudila zanimanje ljubljancov.

ODVETNIK

dr. GUSTAV ROSINA
se je s svojo odvetniško pisarno preselil v hišo ge. Levakove v Brežicah štev. 7, poleg gostilne Kern (hotela Adamus).

— Jadranaši Udeležite se pogreba našega tovariša, jurista Bojana Pavliča, ki se bo vršil danes ob 16. z Resljeve ceste št. 24. Zberemo se ob 14.45 pred hišo žalosti. — Odbor.

— Vse nekdanje gimnazijske tovariše in tovarišice umrlega Bojana Pavliča vabimo, da se zberemo ob pol 4. pred njegovim domom, Resljeva cesta 24. — Nekdanji sošolci.

Luis Trenker KINO UNION
Najgrandioznejši visoko-alpinski film
TEL. 22-21.
Predstave ob 16, 19.15 in 21.15 uri
KLIC MATTERHORN

— Skladatelj Blaž Arnič se je rodil v Lučah v Savinjski dolini. Najprvo je dovršil v Ljubljani orglarsko šolo, nato pa ljubljanski konservatorij. Po dovršenem konservatoriju je nadaljeval študije na Dunaju ter jih tudi tam dovršil pred kakimi 8 leti. Nato je bil dalj časa na študijskem potovanju po slovenskem svetu. Vrnil se je v Ljubljano poln novih zamisli, ki ga vodijo od uspeha do uspeha. Skladateljsko je izredno plodovit, znan pa je tudi kot izvajalec velikih orgelskih koncertov. V ponedeljek bo izvajal ljubljanski kvartet njegov godalni kvartet op. 16 in po zadržih kvartetovcev, ki poznajo to delo od prvega do zadnjega tona, bo imel ta kvartet absoluten uspeh. Poleg Arnič izvajajo člani ljubljanskega kvarteta še Brahmovs godalni kvartet in Cesar Franckov klavirski kvartet, pri katerem sodeluje gđ. Zora Zarnikova, ki je znana kot ena najodličnejših naših koncertnih pianistik. Opozarjamo na koncert ljubljanskega kvarteta v ponedeljek, 4. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Podrobni spored in vstopnice so na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes nepreklčno zadnjikrat
Charlie Chan v Egiptu
Tajnosti faraonove grobnice.

— Akademski odtsek Jugoslovensko-bolgarske lige sporoča, da je danes zopet redna ura tečajja bolgarskega jezika na Trgovski akademiji ob 7. zvečer v sobi št. 1. Po tečaju bo prav tam kratka seja odtseka. Opozarjamo vse odbornike, da se seje sigurno udeležijo! — Tajnik.

— Ivan Cargo, znani slikar, tomlač danes v petek ob 6. zvečer v Jakopičevem paviljonu na razstavi slikarjev Galanda-Maleš — Mušič o tem, s kakšnimi očmi gledamo umetniške razstave.

Kavarna Central
dnevno KONCERT ruske damske balalajke.
— Danes, petek, soboto, nedeljo odprto vso noč.

— Sočanom, prijateljem in vsem obiskovalcem predavanj naznanja »Soča«, da bodo imeli zopet priliko poslušati v soboto 2. aprila ob pol 9 v salonu pri »Levu«, odličnega predavatelja gospoda dr. Branka Vrčona, ki bo govoril o glavnih smereh mednarodnega razvoja. Predavatelj bo v poljudni obliki pojasnil glavne čimtelje sodobne mednarodne politike. Predavatelj želi še posebej pojasniti, v čem se konkretno kaže mednarodna kompliciranost naših dni. Ker je to zelo aktualno predavanje, predzadnje v tej sezoni, pričakujemo vsestranskega in obilnega obiska. Vstop vsem prost.

— Pedagoško društvo prireditelji drevi ob 18. predavanje »Problem vzgajanja ženske mladine«. Predavala bo ga. prof. Černejeva. Problem vzgajanja ženske mladine je brez dvoma eden najtežjih in najaktualnejših problemov današnje vzgoje, ki mora zanimati ne samo strokovnjake, ampak tudi starše, ki imajo ravno tako opravka z vzgojo svoje lastne ženske mladine. Vsi, ki se zanimajo za predavanje, vabljani. Predavanje bo v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Vhod priljite levo. Vstop prost.

— Predavanje Prirodoslovnega društva. V terek 5. aprila bo predaval v mineraloški predavalnici univerze prof. Ivan Molinaro o prostoru v geometriji in fiziki. Začetek ob četiri na 19. uri.

— Regulacija Ljubljane obnovljena. Pokazala se je vsestranska potreba, da se regulacija Ljubljane sredi mesta obnovi. Glavni vzrok je dolgočasenje ljubljanskih pohajkovalcev, ki nimajo zdaj skoro nikjer prilike prodajati zijala, medtem, ko jih je kibicanje trdega dela v smrdljivi Ljubljani vendar tako doiga leta zabavalo.

— Pravega koncertnega klavirja ni imela doslej nobena koncertna dvorana v Ljubljani. Prireditelji koncertov so si morali zato pomagati na različne načine, za Arničev simfonični koncert je na pr. posodila klavir neka ljubljanska tврdka, za nedavni koncert

poljskega pianeta Koszebskega v radljaka postaja. Po zaslugi ljubljanske filharmonije bo odslej ta nedostatek odpravljen. Ona dobi namreč to dni velik, zares pravi koncertni klavir, kakršnega doslej v Sloveniji še nismo slišali. Ker bo prihodnji ponedeljek koncert ljubljanskega komornega kvarteta v Filharmonični dvorani, ki ima na programu tudi Caesar Franckov Kvintet za dve violini, violo, čelo in klavir, bo verjetno naši pianisti Zarnikovi dana prilika, da novi klavir z uspehom predstavijo naši publiki. Ljubljanska filharmonija ga bo v ta namen gotovo rada dala na razpolago. Koncert ljubljanskega kvarteta pa postane tako še privlačnejši.

— Novo mestno otroško zavetišče se odprli v Mostah v terek popoldne. Novo zavetišče je namenjeno v šolskem posloju in ga obiskuje 67 otrok. To je peto deško zavetišče v Ljubljani. Gostje z magistrata so si ogledali zavetišče kakor tudi kuhinjo, kjer siromašni dobivajo brezplačno prehrano. Skupno je zdaj v petih zavetiščih 300 otrok, za katere je letos namenjenih 458.400 din stroškov iz mestnega proračuna. V šolskih kuhinjah prejema zdaj skupno 420 otrok vsak dan topel zajtrk, za kar da Ljubljana 90.000 din. Prištejevi vse ostale panoge socialnega skrbstva, ki ga vodi načelnik mestnega socialno političnega urada g. Heribert Svetel, pokaže račun, da skrbi Ljubljana za okroglo 2.130 otrok. Znesek za socialno pomoč mladini presega letos 3 milijone din.

— Hotel »Slon« se prekrsti v hotel »Mamuta«. Znamenito odkritje v Kamniku je pripravilo lastnika znanega ljubljanskega hotela »Slona« do odkritve, da v interesu tujeskega prometa prekrsti popolnoma novovljeni hotel v »Hotel Mamuta«. Tako — če že hočejo Kamničani za vsako ceno obdržati mamutove kosti v svojem kraju, bo pa Ljubljana imela vsaj hotel »Mamuta«. Pozdravljamo originalno domislico podjetnega hotelirja, ki stopa vedno z duhom časa.

— Esperantsko društvo Zelena zvezda nas v zvezi z večerjajočim notico o razpustu Kluba esperantistov naproša za ugotovitev, da je »Zelena zvezda« strogo nepolitična organizacija in da Damjan Vahen ni niti njen član niti njen idejni vodja.

Luis Trenker KINO UNION
Najgrandioznejši visoko-alpinski film
TEL. 22-21.
Predstave ob 16, 19.15 in 21.15 uri
KLIC MATTERHORN

— Palača Bat'a že zidajo. Večerj so končno zapeli krampj in lopate na dvorišču Bat'ove, nekdanj Malčeve hiše nasproti poste. S stavbišča banke Slavije je tudi bil večerj popoldne prepeljan ogromni žerjav, ki mesec in mesec zbuja v Ljubljani vso pozornost. Prvi prevoz pokončnega žerjava na Bat'ovo dvorišče pa je nenavadna, redka senzacija v Ljubljani.

VESELA PISARIJA

Iz Celja

— Na ljudskem vseučilišču bo predaval v ponedeljek 4. t. m. ob 20. znani pisatelj in zdravnik g. dr. Bogomir Magajna iz Ljubljane o manilih morfiju, kokainu in meskalinu. Predavatelj bo opisal mamila, njih učinke in uporabo v zdravstvu, pa tudi njihov razorni vpliv na živčevje ob prepovedani uporabi. Zanimiva izvajanja bodo spreminjale številne skioptične slike.

KINO UNION

Danes najslajnejša komedija »PLAVOLASI STRAŠ« (Das blonde Gespenst).

— Celjski politični dom za mladino pod Tovstom bo konec aprila popolnoma gotov in opremljen. Obenem bo postavljena lesena zgradba za obednico in še eno spalnico z 20 posteljami, tako da bo »Počitniški dom« z majem mladini že na razpolago. Največ za sluzg za pospešeno dovršitev »Počitniškega doma« gre predsedniku cinkarne g. Todorju Lazareviču, ki je s svojo iniciativnostjo in dejansko podporo omogočil nadaljevanje započete dela, za kar mu gre vsa zahvala. Kuratorji »Počitniškega doma« je razposlal nad 500 prošenj za podporo s priloženimi položnicami. Posamezniki so se že odzvali z lepimi zneski in so tako pokazali svoj čut za socialno dolžnost. Kuratorji se jim najlepše zahvaljuje za nakazane prispevke. Do ostalih, ki položnice še niso izpolnili, se obrača kuratorji ponovno s prošnjo, da po možnosti čimprej nakazuje svoje prispevke.

KINO METROPOL

Danes nepreklčno zadnjikrat operetni slager »ROSE MARIE«.

— Dober plen celjske policije. Nekaj celjska trgovca je te dni prijavila policiji, da ji v zadnjem času nekdo po malem krađe čeperski blago iz trgovine. Policija je osumila 32-letnega brezposelnega mehanika Ivana S., avstrijskega državljanja, in njegovo 18-letno priateljico Ano F., tudi avstrijske državljanke, ki sta stanovala že dve leti v Celju. Policija je izvršila v sredo preiskavo v njunem stanovanju in našla tam celo skladišče ukradenih stvari. Zapolnila je onot z 20 dežniki, ki je bil ukraden letos v januarju na železniški postaji v Celju, nov pisalni stroj, ki je bil v začetku marca ukraden trgovcu Teodorju Kornu v Ljubljani, risalno orodje, ki ga je bil ukradel S. svoemu delodajalcu v Celju, srebrni jedilni pribor, ki ga je bil S. delno ukradel restavratemu g. Slamiču v Ljubljani, pri katerem je bil nekaj dni zaposlen, dalje mikroskop, sesalke, konzerve, sardine, čokolado, preklajeno meso i. t. d. Aretiranca delno priznavala tatvino, ostalo pa tajita. Oddali so ju okroglnemu sodišču. V začetku lanskega leta je prišel h gostilničarju Josipu K. na Sp. Hudinji neki mesarski pomočnik iz Celja v spremlju mlajšega možkega, ki se mu je predstavil kot sin posestnika Drea iz Drešnje vasi in mu ponudil 150 kg težko svinjo v nakup. Gostilničar se je pogodil za ceno in izplačal fantu 200 din na račun. Gostilničar je čakal zaman na kupljeno svinjo. Zadevo je prijavil končno policiji ki je ugotovila, da je bil omenjeni mesarski pomočnik Alojz H. iz Celja. Pomočnika so aretirali in izročili sodišču. Svojega tovariša doslej še ni hotel izdati.

Iz Kranja

— Občni zbor krajevne protituberkulozne lige v Kranju bo v nedeljo 3. aprila ob pol 11. v telovadnici državne gimnazije v Kranju. Članstvo kakor tudi ostalo prebivalstvo vljudno vabi odbor.

DANIELLE DARRIEUX:
ZLATO NA ULICI
KINO MATICA

— Celjski šahisti bodo gostovali v Trstu. Celjski šahovski klub bo gostoval o binkoštnih v Trstu. Udeleženci se bodo odpravili iz Celja v soto 4. junija, vrnili pa se bodo v ponedeljek 6. junija ponoči. Voznja iz Celja bo šla preko Ljubljane, Rakeka, Postojne in Sturja, povratek pa bo preko Gorice, Kanalske doline, Bovca, Trt-iz in Jesenice. Podrobne informacije se dobe pri klubovnem tajniku. Člani imajo prednost prijave do 15. aprila.

— Pohitite in si nabavite srečke za novo kolo drž. razredne loterije čimprej v podružnici »Jutra« v Celju!

Iz Maribora

— Odlikovani gasilci. V smislu sklepa osrednjega odbora gasilske zvezdice dravske banovine so bili tudi v Mariboru strokovno tehnični gasilski tečajji. Prvi je trajal od 5. do 9. februarja, drugi od 12. do 16. februarja, tretji od 19. do 21. februarja, četrti pa od 26. feb. do 2. marca. Od 15. do 28. marca so bili večerni tečajji za članske gasilske čete Maribor mesto in za članske gasilskih čet bližnje okolice. Skupno je bilo pozvanih 340 tečajnikov in je tečajje obiskalo 271 tečajnikov, dočim se je prijavilo za poveljniški izpit 247 tečajnikov. Izpit je napravilo 98 tečajnikov z odličnim uspehom, 137 z dobrim uspehom, dočim je 12 kandidatorv padlo. Stroški vseh tečajjev znašajo okoli 25.000 din. Gasilska zvezdica dravske banovine v Ljubljani je ob zaključku tečajja odlikovala v znak priznanja za požrtvovalnost s srebrnim križcem J. Klemenčiča, starešino gasilske župe deeni breg, A. Keslerja, podlarskega gasilske župe Maribor mesto, nadalje gg. I. Jovičiča, F. Ramsaka, dr. M. Bedjanjca, prof. S. Modica, prof. dr. F. Sušnika, inž. I. Laha, V. Hamerska ter A. Benedičiča. Ob zaključku šestega strokovno tehničnega tečajja je bil predsočnim in spodnji kazinski dvorani prijateljski sestanek, ki so mu prisostvovali tudi predstavniki naše vojske s polkovnikom P. Kilerjem na čelu ter predstavniki mestne občine. Na tem sestanku je poročal prvi podstarešina gasilske zvezdice dravske banovine ravnatelj Bogdan Pogačnik o delovanju ter uspehih tečajjev.

— Simene gostuje v »Trubadurju«. V terek 5. t. m. bo gostovanje M. Simenca v »Trubadurju«. Jutri zvečer ponovitev »Nečakac«, v nedeljo popoldne otroška predstava »Gašper in Hudamora«, v nedeljo zvečer češka opereta »Pod to goro zeleno«. — 8. t. m. predstava dijakov klasične gimnazije, ki uprizorijo ob 20. obletnici smrti Ivana Cankarja »Lepo Vido« v režiji g. M. Kosiča.

— Francoski krožek je imel te dni svoj redni letni občni zbor, ki mu je prisostvoval tudi predstavnik francoske republike konzularni agent in odvetnik dr. Rapotec. Poročilo so predsednica ga. M. Maistrova, tajnik prof. Gasperin, blagajnik prof. dr. Kotnik, knjižničarka prof. Vogelnikova ter sodnik okrognega sodišča dr. Serneč za nadzorni odtor. Francoski krožek je vneto deloval. Knjižnica je narasla za 429 zvezkov in šteje skupno 2094 zvezkov. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednica M. Maistrova, podpredsednik dr. Ploj, tajnik prof. Gasperin, blagajnik prof. dr. Kotnik, knjižničarka prof. Vogelnikova. V odboru so: ge. M. Rapočeva, A. Spendalova ter P. Šončeva in prof. Umek. V nadzornem odboru sta sodnik okrognega sodišča dr. Serneč ter inž. Kukovec. Ob zaključku je spregovoril tople priznalne in spodbudne besede konzularni agent dr. Rapotec.

— Prva zelena bukev Na Kalvariji je nad gornjim mostičkom osamela mlada bukev, ki je že večkrat ozelenela redno sredi aprila. Letos pa je navzlic pomanjkanju dežja ozelenela že konec marca.

— Obmejne novice. Novi nemški finančarji na meji vršijo službo zelo strogo, zlasti pri avtomobilih. Tudi se zelo rigorozno izvajajo uredbe glede prenosa denarja v Jugoslavijo in mora vsak avstrijski državljan, ki prihaja na našo stran, izkazati, kam je denar dal. Upokojenec, ki živijo na naši strani in so doslej prejeli mali pokojnino iz Avstrije, ne bodo smeli več prinesiti denarja na našo stran, ampak se bodo morali naseštiti odstraniti meja. Nemški finančarji na Radru pa pijejo grenko kavo, ker nočejo uporabljati sladkorja, ki je uvožen. Predsočnim so se pojavili nad Kozjakom od smeri od Košenjaka do Kapurnarja trije nemški bombnik, ki so očitno zgrešili smer letenja in ki so se, čim so prispeli do Drave, obrnili v drugo smer.

— Mladina izginja. 18-letni učence II. razreda meščanske šole Franc Kacjan ter njegov sošolec 14-letni Franc Marko, doma iz Pobrežja, sta pred dnevi izginja od doma brez sledu. Starši so zelo v skrbeh ter prošjo sporočila mariborski policiji, oziroma bližji orožniški postaji.

Gospodarstvo

Zakaj narašča naš uvoz

Pred dnevi smo poročali o gibanju naše zunanje trgovine v mesecu februarju. Med drugim smo opozorili tudi na znatno naraščanje našega uvoza, ki je znašal v februarju 431 milijonov Din, t. j. za 97 milijonov več nego v lanskem februarju. Tudi v januarju je bil uvoz večji nego v lanskem januarju, medtem ko je bil izvoz v obeh mesecih manjši nego lani.

Povečanje uvoza je v znatni meri posledica znatne investicijske delavnosti. Tako smo v prvih dveh mesecih tekočega leta uvozili samo strojev in aparatov za 73.4 milijona Din (lani za 34.4, predl. za 26.3), elektrotehničnih predmetov za 28.1 milijona Din (22.6, odnosno 13.3), prevoznih sredstev (avtomobilov) za 44.8 milijona dinarjev (16.0, odnosno 17.9). Skupaj smo v prvih dveh mesecih tekočega leta uvozili strojev, električnih predmetov in prevoznih sredstev za 146 milijonov Din nasproti 73 milijonov v istih dveh mesecih lanskega leta in 57 milijonov v istih dveh mesecih predlanskega leta. V tej zvezi je treba omeniti še povečanje končnih izdelkov iz železa. Ta uvoz je znašal v prvih dveh mesecih 41.8 milijona Din (lani 36.9, predl. 26.0). Povečal se je tudi uvoz železa

in polizdelkov, ki je znašal 20 milijonov dinarjev (lani 8.4, predl. 6.1). Prav občutno povečanje opažamo pri uvozu premoga. Premoga smo v januarju in februarju uvozili za 41.3 milijona Din, medtem ko je lani v teh dveh mesecih znašal uvoz premoga 10.4 milijona Din, predlanski pa 13.7 milijona Din. Prav občutno se je povečal tudi uvoz surovih kož in sicer na 28.1 milijona Din nasproti 10.5 milijona Din v istih dveh mesecih lanskega leta in 12.9 milijona Din v istih dveh mesecih leta 1932.

Uvoz tekstilnih surovin se nasproti lanskemu letu ni dvignil. Bombaža in bombažne preje smo letos uvozili za 120 milijonov (lani za 114), volne in volnene preje pa samo za 26 milijonov (lani za 48). Večji pa je bil letos uvoz tkanin, bombažnih tkanin smo uvozili za 27 milijonov (lani za 22), volnenih tkanin pa za 31 milijonov (lani za 24).

Celotni naš uvoz je znašal letos v prvih dveh mesecih 802 milijona in je bil za 146 milijonov večji nego lani v teh dveh mesecih. Od tega celotnega povečanja pa odpada samo na povečanje uvoza strojev, električnih predmetov, prevoznih sredstev, premoga in surovih kož 122 milijonov.

Nova banovinska trošarina

Z novim proračunom dravske banovine, ki stopi danes v veljavo, smo dobili novo banovinsko davščino, in sicer banovinsko trošarino na jedlino olje. Po pravilniku o banovinskem proračunu se na potrošnje vseh vrst jedlinih olj v dravski banovini pobira 1 din od 1 kg. Trošarino na jedlino olje, ki se proizvajajo in potrošijo v dravski banovini, plačujejo proizvajalci sami na podlagi mesečnih obračunov, in sicer najkasneje do 10. dne prihodnjega meseca. V ta namen morajo proizvajalci voditi in tedensko predlagati organom, pristojnim za pobiranje trošarine, dnevne izkaze o prodaji olja. Za točno plačevanje trošarine lahko krajevna banovinska uprava zahteva varščino do višine povprečno 1 mesečne trošarine. Prejem jedlinnega olja iz drugih banovin ali iz inozemstva mora prejemnik prijaviti v 24 urah pristojnemu oddelku finančne kontrole, odnosno mestnemu trošarinskemu uradu v Ljubljani in plačati banovinsko trošarino. Oni, ki prevažajo blago z drugimi prevoznimi sredstvi kakor z železnico, morajo vse pošiljke olja, ki ni proizvedeno v dravski banovini, takoj prijaviti najbližjemu oddelku finančne kontrole. Na olje, proizvedeno iz lastnih surovin za domačo porabo, se banovinska trošarina ne plača.

Občinska davščina na pse v Ljubljani

Lanska reforma pasjega davka, ki jo je izvedla ljubljanska občinska uprava je izzvala med prizadetimi lastniki psov mnogo neje volje in upravičene kritike. Zato je bila občinska uprava letos primorana omiliti lani izdane določbe o davščini na pse in znizati tudi samo davščino.

Z novim proračunskim letom se zlasti ukine pretirano diferenciranje. Po lanskem pravilniku je znašala občinska taksa za vsakega psa čuvalca 10 din, za lovskega psa 100 din, za ostale pse navadnih pasem 200 din in za ostale pse plemenitih pasem 400 din. Ta taksa je veljala samo za prvega psa, za vsa druga nadaljnega psa pa je bila določena dvojna taksa za isto kategorijo.

Po novem pravilniku je treba vsako leto od 1. do 30. aprila brez posebnega poziva prijaviti mestnemu poglavarstvu vsakega nad 3 mesece starega psa in plačati zanj predpisano takso. Psa, ki bodo nabavljali ali bodo dosegli starost 3 mesecev po 30. aprilu morajo lastniki prijaviti v teku 10 dni občinsko takso na pse pa znaša sedaj za psa čuvalca 10 din in za vsakega drugega psa 150 din. Lastniki psov, ki so priznane po Jugoslovanskem kinološkem savezu plačajo ne glede na število psov pavšalno takso letno 300 din. V takih psarnah so mladiči do 6 mesece prosti takse. V starosti od začetka 7 do končanja 12 mesece pa je treba plačati polovično takso.

Nove so tudi določbe v pravilniku glede postopanja konjačev. Konjač mora poloviti vse pse, ki nimajo javne znamke, ter so na ulicah, trgih ter javnih prostorih. Psov brez znamke na konjač ne sme odvezati, če se spremljevalec zadostno legitimira. Če lahko dokaže z uradnim potrdilom, da je taksa plačana, pobere konjač takoj na mestu globo 10 din. Spremljevalca, ki ne more predložiti potrdila, ki pa se sicer zadostno legitimira, prijavi konjač občini zaradi nadaljnega postopanja odnosno kaznovanja. Psa pa tudi v tem primeru ne sme odvezati. Polovljene pse mora imeti konjač tri dni v oskrbi. Če se javi lastnik v teh treh dneh in dokaže da je plačal takso, mu mora konjač psa vrniti, če je zdrav in ni sumljiv stekline in če plača odškodnino za prehrano. V nasprotnem primeru mora psa pokončati.

Značaj psa čuvalca se prizna onemu psu, ki čuva lastn kova gospodarska poslopja odnosa skladišča in je stalno priklenjen na verigi. Tak pes mora biti vedno izven imovinskih objektov, ki jih čuva in izven stanovanjske hiše gospodarja. Nadalje se prizna značaj psa čuvalca onemu psu, ki čuva, stalno priklenjen na verigi, samotno ležečo npremičnino gospodarja (stanovanjsko hišo), pri čemer se smatrajo kot samotno ležečo nepremičnino ona posestva in hiše, ki so oddaljene najmanj 50 m od sosednjih bivalj ali od sosedne ograje. Psi čuvalci morajo biti prosti le tedaj, če je prostor, ki ga čuvajo, ograjen in dostopen le lastniku, njegovi družini in nastavljenem, tujim ljudem pa le po predhodnem pozivu lastnika ali njegovih ljudi (zvonce na vratih). Poleg tega mora biti na vseh vhodih napis »Pozor, pes čuvalca! Povsod drugje mora biti pes čuvalca stalno priklenjen. Za psa čuvalca se smatra pes, ki je vsaj 35 cm visok.

Pasjo takso je treba plačati za vse proračunsko leto naprej. Če je nastala prijavna dolžnost šele v drugi polovici proračunskega leta, plača lastnik za dotično proračunsko leto samo 50% davka. Za psa, za katerega je bila plačana taksa za dotično proračunsko leto že v drugi občini, se pobere v Ljubljani le eventualna višja razlika.

Kdor svojega psa ne prijavi ali ga nepravilno prijavi, kdor krši določbe glede

nošnje pasje znamke, ali kdor se kakorkoli skuša izogniti plačilu takse, se kaznuje v denarju do 900 din ali z zaporom do 30 dni.

Gospodarske vesti

Denarni promet na avstrijski meji.

V terek je izšla uredba državnega ministra za finance o višini denarnih zneskov, ki se lahko brez posebnega dovoljenja iznesejo iz Avstrije ali prinesejo v Avstrijo. V potniškem prometu se lahko iznese iz Avstrije za 20 šilingov (13.33 marke) avstrijskega ali nemškega kovane denarja in za 30 šilingov (20 mark) tujih plačilnih sredstev, vse to v teku 1 koledarskega meseca. V prometu obmejnega prebivalstva se sme iznesti iz Avstrije največ 10 šilingov ali 6.67 marke v kovnem denarju pri vsakem prehodu meje. V obeh primerih je za večje zneske potrebno posebno dovoljenje dunajskega deviznega urada. Za prenos plačilnih sredstev v ostalo državo ni omejitve. Potniki, ki potujejo v Avstrijo, smejo brez dovoljenja deviznega urada na Dunaju prinesiti s seboj v teku 1 koledarskega meseca v avstrijskih in nemških kovancih največ 45 šilingov ali 30 mark; v obmejnem prometu pa se sme vnesti v Avstrijo največ 10 šilingov ali 6.67 marke pri vsakem prehodu meje. Medtem ko je iznos bankovcev in kovancev iz Avstrije v Nemčijo neomejen, je vnos bankovcev in kovancev iz Nemčije v Avstrijo omejen, in sicer v potniškem prometu na 450 šilingov ali 30 mark v 1 mesecu, v prometu obmejnega prebivalstva pa je dovoljeno prinesiti iz Nemčije v Avstrijo pri vsakem prehodu meje 30 šilingov ali 20 mark.

Splšna prepoved zvišanja cen v Avstriji. Po nalogu maršala Göringa je nemški državni komisar za gibanje cen izdal za deželno Avstrijo splošno prepoved zvišanja cen, in sicer z veljavnostjo za nazaj do 18. marca t. l. Po tej odločbi je prepovedano zvišati cene ali odškodnine za usluge bodisi za industrijske izdelke ali kmetijske pridelke, zlasti za predmeta dnevne potrošnje in za najemnine, zakupnine in slično. Če so bile take cene in odškodnine povševane po 17. marcu, jih je treba znizati na stanje, ki je veljalo 18. marca. Ta prepoved velja za promet v Avstriji sami, kakor tudi za promet med Avstrijo in ostalo Nemčijo.

Vprašanje ureditve trgovinskih in plačilnih odnosov z bivšo Avstrijo. Iz Beograda poročajo, da se bo v kratkem sestel koordinacijski odbor pri ministru zunanjih zadev, da prouči situacijo, ki je nastala glede trgovinskih in plačilnih odnosov z bivšo Avstrijo, po združitvi z Nemčijo. O usodi obstoječih sporazumov z Avstrijo niso dospeli nemška oblastva uradno še prav nič sporočila. Kakor doznava »Jugoslovanski kurir«, so naši uvozniki preko svojih organizacij opozorili merodajne faktorje, da je treba vprašanje tečaja klirinskega šilinga urediti, kajti relacija 1:50 : 1 med šilingom in marko velja le za notranji promet v Avstriji.

Trošarina na nafto. Na podlagi določb finančnega zakona za leto 1933-39 in na podlagi čl. 75 zakona o državni trošarini je finančni minister predpisal pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika za izvrševanje zakona o državni trošarini. V zvezi z uvedbo trošarine na nafto so izvršene nekatere spremembe, in sicer v čl. 11. Po teh spremembah se za nafto, ki ni namenjena za predelovanje v rafinerijah mineralnega oglja, plača 40 din državne trošarine od 100 kg. Nafta sirova, črna in neočiščena, ki jo dobivamo v državi in se uporablja za nadaljnjo predelavo v rafinerijah za destilacijo mineralnega olja, oziroma v zato pooblaščenih obrtniških delavnicah, ne zapade državni trošarini. Če pa se uporablja za druge namene, je treba trošarino plačati, kakor je zgoraj rečeno, ali pa po kvalifikaciji blaga. O tem, kaj se smatra za surovo nafto, bo odločilo finančno ministrstvo. Za dovoz, da se bo surova nafta uporabila za nadaljnjo predelavo v obratih za destilacijo mineralnega olja, bodo uvozniki morali pri uvozu predložiti carinskim oblastem overovljen prepis potrdila pristojne industrijske zbornice in odobrenje davčnega oddelka v finančnem ministru. Vsak uvoznik, ki hoče dobiti to odobrenje, mora narediti prošnjo na davčni oddelk finančnega ministristva ter prošnji priložiti potrebne dokumente. Na podlagi prošnje in uverjenja bo davčni oddelk finančnega ministristva uvozniku izdal odobrenje. En izvod tega odobrenja dobi uvoznik sam, drugega pa carinarnica, preko katere bo uvoz izvršen, tretji izvod pa bo dostavljen oddelku finančne kontrole, oziroma stalnemu kontrolnemu organu finančne kontrole, ki je pristojen, da nadzoruje destilacijo mineralnega olja, oziroma pristojen, da nadzoruje obrtno delavnico za predelovanje mineralnega olja. Zaloge surove nafte, ostankov ali odpadkov nafte, ki jih bodo imeli prodajalci na drobn in debelo na dan 1. aprila 1933 zapadejo plačanju trošarine. V ta namen je dolžan vsak prodajalec prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole koliko zaloge ima na dan 1. aprila. To trošarino bo treba plačati tudi za vse one količine suro-

ve nafte, ostankov nafte, ali protovodov od nafte, ki bodo na dan 1. aprila 1933, na potu od destilacije k trgovcu ali na potu od carinarnice do uvoznika, ali od enega trgovca do drugega. Trošarino na to pošiljke mora prejemnik plačati najkasneje do 20. t. m.

Sejmi za plemenske bikce. Kraljevska banska uprava sporoča, da bodo letošnji pomlad sejmi za plemenske bikce rodovniških organizacij po sledečem razporedu: 1.) 25. IV. v Beltincih, za okoliš zveze za simodolsko govedo; 2.) 29. IV. v Velikih Laščah, za okoliš zveze za svirjavno alpsko govedo; 3.) 2. V. v St. Jurju ob i. žel. za okoliš zveze za pomursko govedo; 4.) 3. V. v Smartnem ob Paki, za okoliš zveze za marijadvorsko govedo; 5.) 4. V. v Ormožu za okoliš zveze za pingavsko govedo; 6.) 17. V. v Kranju, za okoliš zveze za pingavsko govedo. Vabijo se organizacije, občine in živinorejci, da se teh sejmov udeležijo, ker je le tu dana prilika, da si nabavijo dobre plemenjake.

Borze

31. marca

Na ljubljanski borzi so danes avstrijski šilingi po dvodnevnem naraščanju zopet popuščali in so se v Ljubljani trgivali po 8,75, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so avstrijski šilingi popuščili celo na 8,5750 (v Beogradu na 8,6785). Promet pa je bil še v angleških funt h po 238 in v grških bonih po 28,875. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu 14,50, za 15. april pa v Zagrebu 14,4250.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda v nadaljnji čvrsti tendenci trgovala po 480 (v Beogradu po 477,50 - 479). Promet je bil še v 6% begluških obveznicah pri povišanem tečaju 94,50 (v Beogradu po 94,25) in v 7% Blairovem posojilu po 91.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2407.66—2422.26
Berlin 1743.52 — 1757.40, Bruselj 734.35
—739.41, Curih 996.45 — 1003.52, London
215.54 — 217.60, New York 4312.25 —
4348.56, Pariz 132.02 — 133.46, Praga
151.69 — 152.79, Trst 227.75 — 230.83.

Proračun naše največje delavske občine

Dohodke in potrebe trboveljske občine ni lahko spraviti v ravnotežje

Trbovlje, marca. Zadnja seja občinskega odbora se je vsršla v znamenju proračunske razprave. Poročilo predsednika je ugotovilo živahno delovanje uprave, ki se je v teku zadnjega proračunskega leta sestala preko 30 krat, a občinski odbor je imel 11 sej. Socialnostatistični urad je v Trbovljah našel 13.351 prebivalcev. Podporna akcija je bila izdatna. Kljub zmanjšanju brezposelnosti se je izplačalo občinskim ubožcem in staroupokojencem preko 20.000 Din in v občinskem zavetišču se je oskrbovalo 41 oseb. V tujino se je izselilo v 1937 letu 32 oseb, od teh 15 v Francijo, 14 v Belgijo in po 1 Ameriko, Nemčijo in Avstrijo. Za zaposlitev v Belgiji se je prijavilo 137 brezposelnih delavcev.

Socialna akcija občine se kaže pri delovanju občinske mladinske kuhinje, ki izkazuje za čas od 1. avgusta lani do 15. januarja letos 28.579 izdanih porcij. Banskna uprava je vključ rednim poročilom občinske uprave in ponovnim pismenim zaprosilom za redne mesečne in izredne prispevke ustavila 1. julija lani vse podpore za mladnško kuhinjo.

Kuhinja za brezposelne delavce je prehranjevala dnevno do 70 brezposelnih delavcev. Vseh brezposelnih v Trbovljah je še vedno preko 300, onih z razvidnico pa okrog 140. Prošnji za podporo kuhinji brezposelnih delavcev oblastva niso ugodila iz proračunskih razlogov. Socialna akcija največje delavske občine bi pač morala najti več razumevanja pri nadrejenih činiteljih, proračunski načrti pa naj bi bolje upoštevali potrebe našega industrijskega središča.

Občinski odbor je potrdil predloženi proračun, in sicer občinski proračun z izdatki in dohodki 4.059.644 Din, ubožni sklad v znesku 484.500 Din, veterinarski sklad v znesku 11.100 Din in odkupnine posebnega dela v znesku 5.500 Din.

V kritje občinskega proračuna se bodo pobirale 110 odstotna občinska doklada na vse državne neposredne davke v znesku 1.603.318 Din obk. trošarine (1.714.156 Din) in občinske takse (10.300 Din). Najjača trošarinska postavka je električni tok za razsvetljavo in pogon 1.100.000 Din in trošarina na vno 408.052 Din.

Soglasno so bili zavržni ugovori TPD in Bate proti proračunu in odmeri občinskih doklad. Povišanje stvarnih izdatkov občine za 472.672 D'n nasproti letu 1937/38. se smatra za neobhodno potrebno, kre je zaradi proračunskega primanjkljaja v prejšnjih letih (691.623.48 Din)

Osaka. Beograd 10, Pariz 12.57, London 21.6676, New York 436, Bruselj 73.70, Milan 22.98, Amsterdam 241.50, Berlin 175.05, Dunaj 52, Stockholm 111.70, Oslo 108.85, København 96.70, Praga 15.2250, EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 480 — 481, 4% agrarne 61.50 — 62.50, 4% severne agrarne 61 den., 6% begluške 93 — 94.50, 6% dalm. agrarne 91.50 — 93, 7% stabiliz. 98 den., 7% invest. 99.50 — 101, 7% Drž. hip. banka 99.50 — 101, 7% Blair 91.50 — 92, 8% Blair 96 — 97; delnice: Narodna banka 7300 den., PAB 220 den., Trboveljska 210 — 215, Gutmann 65 den., Sečerana Osijek 110 — 135, Dubrovačka 395 — 406, Jadranska 370 — 405.

Beograd. Vojna škoda 477—478 (477.50 - 479), za april — (477), 4% severne agrarne 62 — 62.50, 6% begluške 93.75 — 94 (94.25), 6% dalm. agrarne 92.75 — 93.25, 7% stabiliz. 99 den. (99.50), 7% invest. 100 den (100), 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 91.25 — 91.50, 8% Blair 95.75 — 97, Narodna banka 7300 bl., PAB 222 — 223 (222).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 31. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 86.25, za julij 82.50, za sept. 83; koruza: za maj 90.50, za julij 61.75.

+ Novosadska blagovna borza (31. t. m.). Tendence naspremenjena. Pšenica: (78 - 79 kg) baška 176 - 179; sremska 175 - 178; baška potiska 178-180; slavonska 177-179. Koruza: baška 100 - 101, banatska 97 - 99, Oves: laški 151 - 133; sremski 132 - 134; slavonski 135 - 137. Jetmen: baški in sremski 63/64 kg 142.50 - 145. Moka: baška in sremska «0» in «0g» 272.50 - 282.50; «2» 252.50 - 262.50; «6» 232.50 - 242.50; «8» 212.50 - 222.50; «7» 182.50 - 192.50; «8» 117.50 - 122.50. Otrbi: baški in sremski v vrečah 94 - 99. Fižol: baški in sremski 187.50 - 192.50.

BOMBAZ

+ Liverpool, 30. marca. Tendence stalna. Zaklj. tečaj: za marec 4.73 (prejšnji dan 4.79), za junij 4.80 (4.86), za sept. 4.90 (4.95).

Iz Zagorja
Sokolske društvo priredi v nedeljo 3. t. m. na letnem telovadišču pri Sokolskem domu ob 2. popoldni veliko tombolo z bogatimi dobroti. Glavne tombole — vol ali 2000 din, moško kolo, jedilni servis, vreča moke itd. Število srečk je omejeno, zato se požurite za nakupom. V nedeljo vsi v Sokolski dom.

Iz Ptujja
Za davkoplačevalce. Ministrstvo za finance je z rešenjem z dne 25. marca odobrilo proračun mestne občine ptujske za proračunsko l. 1933-39. Razglas o davščinah, ki se bodo pobirale v navedenem proračunskem letu kakor tudi vsi tozadnji pravilniki in tarife so nabiti na uradni deski mestnega poglavarstva, kjer so zainteresentom na vpogled. Potrebna pojasnila daje strankam mestno knjigovodstvo ali uradnih urah.

Nezgoda na cesti. 30letni postelnik Franc Berglez iz Mihovcev je vozil sod proti domu. Na cesti, ki drži čez hrib, pa se je živina splašila. Berglez je padel in z levico prišel pod voz. Z zmečkano roko so ga prepeljali v bolnišnico.

Nezgoda v tvornici. 30letna delavka Seganičnikova Julija, doma iz Majšperka, je zvečer kakor običajno čistila neki stroj, pri čemer jo je zagrabila transmisija. K sreči so nezgodo takoj opazili drugi delavci, ki so vstavili stroj. Hudo poškodovano so prepeljali v bolnišnico.

Sirov napad. Te dni je družba peth fantov, ki so se vračali iz vinograda v Gruškovoju proti domu, brez vzroka napadla posetnikovega sina Andreja Vido-vidoviča iz Vel. Varnice ter ga hudo pretepla. Vidovič je dobil tako hude poškodbe, da je obelžal na tleh. Orožnikom od Sv. Andražja je Vidovič izpovedal, da so od žrnarice pobesneli napadali po njem hodili, ko je ležal na tleh. Zato ima tudi nevarne notranje poškodbe. Vidovič se zdravi v bolnišnici. Siroveži bodo prejeli svoje plačilo.

SOKOL

Sokol v Medvodah

Za zaključek uprizorimo v sokolskem domu v nedeljo 3. t. m. ob 20. in 10. aprila igro »V znamenju križa«. Z njo zaključimo eno najzibavnejših sezon našega gledališke gibanja. Režija je v spretnih rokah br. Staneta in bo uprizoritev gotovo le še utrdila sloves naših prireditelj. Sodeč po pripravah pa tudi po »plakatopraskih«, ki so zadnje čase tako pridno na delu, bomo imeli velik obisk ter bo treba igro ponovljati. Reklama s trganjem naših plakatov se nam je že do sedaj dobro obnesla, kajti: »Bog je do sedaj pomagal in Bog bo še vedno pomagal«. Tak napis imamo na naši sliki v Sokolskem domu, zato živimo v tej veri in zato tudi tako lepo napredujemo v naši petletki. Letos smo imeli na našem odru vsakovrstna dela, ki so šla že čez velike odre; resna pa tudi zabavna vsebina naših prireditelj je vedno zadovoljila tudi naše najbolj zbirne prijatelje. V telovadnici teče delo veselo dalje. Pripravljamo se na naš veliki praznik dne 26. junija, ki ga proslavimo z razvitem članskega prapora. Na ta dan opozarjamo bratske edince. Tudi s tombolo smo že pridno na delu in kaže, da bomo dobro odrezali. Veliko zanimanje vlada za zlet na Rakeku. Tako je prav! Tja pojdemo v velikem številu, da se poklonimo nesmrtnemu Sokolu Aleksandru.

Meddruštveni odbor ljubljanskih sokolskih društev poziva zamudnike, da prijavijo do višete sobote 2. t. m. svojo udeležbo pri poklonitvi Sokolstva pred spomenikom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki bo v nedeljo 24. aprila na Rakeku. S prijavo naj vsakdo v svojem društvu vplača tudi 18.50 din za vozovnico. Društva morajo najkasneje v ponedeljek 4. aprila izročiti prijave in denar za vozovnice župi, zato ne odlašajte. Kasnejše prijave se ne bodo upoštevale.

Pregledne tekme članice SKJ. V nedeljo 27. marca so bile v Ljubljani v Narodnem domu prve pregledne tekme za mednarodno tekmo v Pragi. Tekmovalo je 14 tekmovalk: šest iz Ljubljane, dve iz Beograda, dve iz Pančeva ter po ena z Jesenice, iz Zagreba, iz Novega Sada in iz Podgorice v Črni gori. Tekma je obsegala sestavo s kiji obvezno vajo na dvovišinski bradlji, poljubno vajo na dvovišinski bradlji in grebi ter poluben preskok čez konja. — Največ točk je dosegla Rupnik (Ljubljana), Narodni dom) 92.53%, Sket (Ljubljana, Tabor) 91.06%, Pustišek (Ljubljana, Narodni dom) 86.8%, Križan (Ljubljana, Narodni dom) 72.93%, Radivojevič (Beograd) 72.8%, Banšak (Pančeva) 71% itd. Tekme niso pokazale najbolj zadovoljivih rezultatov, vendar so posameznice pokazale dosti pripravljenosti in tudi med novinkami je marsikatera dobra moč, ki ji manjka le vaje. Izbirna tekma za mednarodno tekmo bo 1. maja.

RUPTI INFANDO DOLORE ANNUNTIAMUS
OMNIBUS AMICIS AC FAMILIARIBUS NOSTRIS
TRISTIS IMAM NOTITIAM: RAPTUS SU LABORI
ET NOSIRO AMORI, MUNITUS SOLITIS CONSO-
LATIONIBUS, NOSTER COLLABORATOR FIDELIS,
DOMINUS DOMINUS

PETRUS SLEBIUS,
OCUMBENS ACRIBUS VENTIS VERIS. EX
IMPROVISO VITA DECESSIT. CARO DEFUNCTO
MEMORIAM PULCHERRIMAM.

IN NOMINE PROFUNDE AFFLICTORUM
RELICTORUM:
FULGENTIUS PARADIGMA, PROFESSOR,
QUINTUS VALERIUS PRISCUS, EM. PROCONSUL

EMONAE, DIE 1. APRILIS MCMXXXVIIL

PETER ŽLEBIR.
PODLEGEL JE OSTRIM POMLADNIM SAPAM.
DRAGEMU POKOJNIKU BOMO OHRANILI NAJ-
LEPŠI SPOMIN.

V IMENU GLOBOKO ŽALUJOČIH OSTALIH:
FULGENCIJ PARADIGMA, PROFESOR,
QUINTUS VALERIUS PRISCUS,
PROKONZUL N. R.

LJUBLJANA, DNE 1. APRILA 1933.

Letalske bombe proti toči

Zanimivi poskusi francoskega učenjaka — Z uspehi se bodo okoristili tudi naši kraji

Francoski meteorolog Charles Brachet poroča v časopisu »La Science«, da so v rhonskem departementu lansko leto prvič z letalskimi bombami na sistematičen način pobijali točo.

Že od pradavnih časov skuša človek, ki se bori z naravo za svoj kruh,

vplivati na vreme po svoji volji. Primitivna ljudstva uporabljajo vsakovrstne čarovnije, moderni vremenoslovci pa nastopajo proti mrazu, megli, plavajočim lednim otokom in toči z orožjem znanosti. Toda navzlic kakšnemu uspehu tu pa tam, ni mogoče reči, da bi v tem področju bili že bogve kako daleč. Poskusi, da bi na veliko delali dež, da bi meglo razbijali in točo odpravljali, so bili

večinoma brez koristi.

Se najbolj učinkovito se je izkazala uporaba dima proti snegu, ostali načini za vplivanje na vreme pa so še zelo dvomljive vrednosti.

Razmeroma star recept zoper nevihte predstavlja streljanje proti toči s poseb-

ni mi možnarji. V bivši Avstriji in Italiji so napravili v tem pogledu mnogo poskusov, ki so pa na zadnje pokazali, da je takšno streljanje brez pomena. Tem zanimivejše je potem Brachetovo sporočilo, da so lansko leto v rhonskem departementu delali spet takšne poskuse, čeprav na popolnoma nov način, in da so imeli ti poskusi presenetljiv uspeh. V rhonskem departementu povzročila toča vsako leto na vinogradih do 130 milijonov frankov škode, lansko leto pa je bilo mogoče odvrniti točo za velikim ozemljem v pet in dvajsetih primerih hudih neviht.

Namesto dosedanjih raket zoper točo so v teh primerih uporabljali letalske bombe, ki imajo

desetkrat več razstreliva

v sebi nego rakete in učinkujejo zato tudi neprimerno močneje. Ob vsaki nevihti, ki se je pripravljala, so se dvignila letala in vrгла v oblake, v katerih se je delala toča, po 20 do 30 bomb. Zavoljo eksplozij v teh oblakih so se zrna spremenila

spet v vodo, preden so utegnili na pot proti tlu, da bi tam izvršila svoje uničevalno delo. Toča nastaja, kakor znano, tako, da dvigajo močni, navpični zračni toki kaplje v višino, kjer te kaplje zmrznejo in narastejo v debela zrna, ki padejo potem zavoljo

svoje lastne teže na tla.

Pri poskusch z letalskimi bombami v Franciji so ta fizikalni pojav preprečili, čeprav je stalo to seveda mnogo denarja. Toda uspeh je bil tu in v tej smeri nameravajo letos poskuse nadaljevati.

(Stvar je zbudila veliko zanimanje tudi drugod in kakor nam poročajo, je naročil ljubljanski Aeroklub oddelke takšnih letal in nekoliko zagonov takšnih bomb, s kakršnimi so delali te poskuse na Francoskem, kajti tudi pri nas povzročila toča vsako leto ogromno škodo in je že čas, da napravimo tudi mi nekaj proti njej, če ne zlepa, pa zgrda, z bombami in letali. Metoda z letali je tem koristnejša, ker je mogoče z njimi na hitro način do krajev, kjer bi se nevihte pripravljale. Op. ur.)

Pariz gradi zaklonišča

Francoska vlada je imela posebno sejo o vprašanju obrambe Pariza in njegove okolice v primeru nove vojne. Sklenila je, da bo dala na razpolago kredit 200 milijonov frankov za razdelitev plinskih mask med prebivalstvo. Za zgradbo zaklonišč, ki bi jih bombe ne močje prebiti, bodo porabili 135 milijonov frankov, za druga zaklonišča pa še 100 milijonov frankov.

Ruska akademija in Papaninova odprava

Akademija znanosti v Moskvi bo imela 2. aprila svečano sejo na čast članom Papaninove skupine, Papanin, Fedorov in Krenkel bodo na seji kratko poročali o izkustvih, ki so jih pridobili v svojem prezimovanju na ledni plošči. Sredi aprila pa bodo Papaninovi imeli podrobnejše referate vsak o izsledkih v svojem področju.

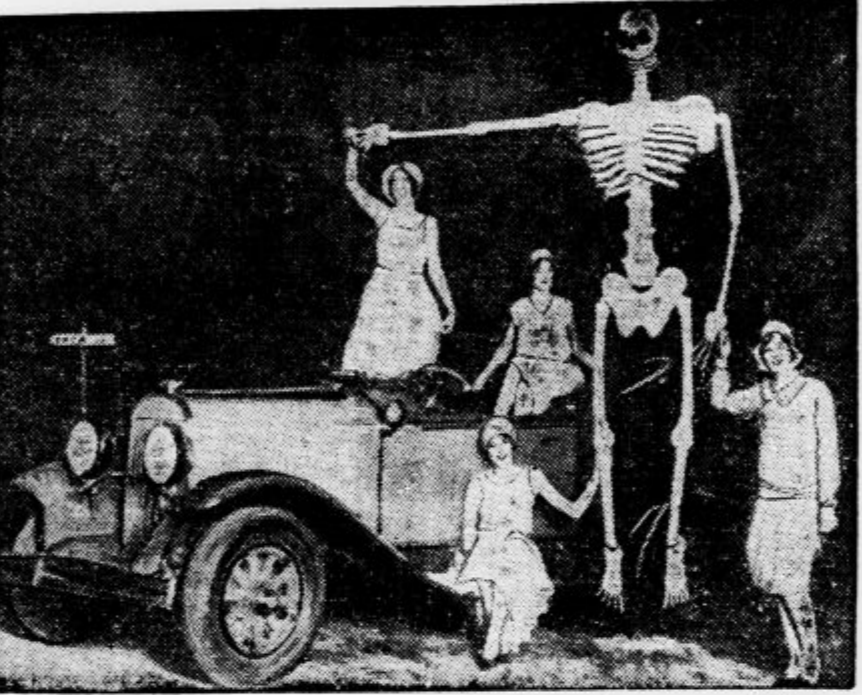
»Gospodična, oprostite, nekaj imate v laseh.«
»Idijot vi — kaj ne vidite, da je to klo-buk?!«
(»Dansk Famille Blad«)

Afriški kralj prijatelj Slovencev

Pater Melijor nam je poslal pričujoči posnetek iz Ugande v Afriki. Na posnetku je poleg našega misijonarja Nj. Vel. kralj Kahaja, ki je velik prijatelj Slovencev. Sam kralj se je spreobrnil h katoličanstvu. Je inteligenten mož in hud nasprotnik razizma kakor tudi boljše vize. Impozantni vladar lahko vzbuja respekt: tehta 190 kg, visok je dva metra. Uradno se doslej še ni oženil. Pater Melijor je njegov dober prijatelj in svetovalec in si prizadeva, da povede letos kralja Kahajo z velikim spremstvom zamorskih katolikov v Budimpešto. Potovali bodo skozi Ljubljano. Tako se nam torej v kratkem obeta nenavadno zanimiv obisk civiliziranega zamorskega vladarja.

Sočodobnik kamniškega mamuta v Postojni

Pri pripravah in čiščenju novih predelov Postojnske jame so našli na čudovito odkritje. Našli so velikanski okostnjak pračloveka, ki je prebival v davnih časih v Postojnski jami. Strokovnjaki sodijo, da je živel pred 20.000 leti, torej popolnoma istočasno kakor kamniški mamut. Postavili so ga že pokonci in bodo po zgledu kamniččanov takisto uredili zanj poseben muzej. Slika je posnetka po razglednici, ki kaže velik smisel za tujkoprometno propagando.

Rumunski petrolejski vrelci v nevarnosti

Samo še za pet do sedem let tekočega zlata ...

Rumunski trgovinski minister Argetoianu je podal izjavo o novi petrolejski politiki svoje dežele. Tudi Rumunska mora razmišljati o nevarnosti, da bi njeni petrolejski viri usahnili. Po računih strokovnjakov bodo dajali tekoče zlato samo še pet, v najboljšem primeru sedem let.

preračunan na dolg rok, novih vrelcev. Rumunska razpolaga še z milijonom hektarjev petrolejskih polj, ki jih nihče ne izkorišča. Da se spravijo ta polja v obrat, bo treba tri do tri in pol milijarde lejev. Ker Rumunska tega denarja nima, je odvisna tudi za bodočnost od tujega kapitala, ki mu bodo pa dali stroge predpise glede načina, kako bo smel pridobivati petrolej, in glede nacionalizacije obratov. Družbe bodo morale dajati prednost domačim delovnim močem. Rumunska vlada je sestavila komisijo strokovnjakov, ki bo izdelala najprvo petletni načrt za novo gospodarjenje z rumunskim petrolejem.

Drobna žarnica za 3000 sveč

V nekem londonskem znanstvenem laboratoriju je neki holandski inženjer izumil novo žarnico, ki utegne povzročiti pravi prevrat v razsvetljevalni tehniki. Pri tem izumu gre za svetilno telo v velikosti vžigalice, ki pa daje svetlobo pravega žarometna.

Svetilka, ki deluje z živosebrno paro, je v 3,74 cm dolgi in 6 mm debeli kremenčevi cevi. Cev je treba hladiti z vodo, da se ne stali. Svetilo daje svetlobe za 3000 sveč. Tucet takšnih svetilk bi lahko razsvetlilo ves Hydepark. To izredno močno svetlobo je mogoče opazovati samo skozi debelo, temno barvano steklo.

Slon služi in tepta vsakdanji kruh... (»Everybodys weekly«)

Lokomotiva v čuvajnici

Na postaji Braune-L'Alleud se je pred kratkim pripetila tragična nesreča. Lokomotivo, ki bi morala na drugi tir, je pogol strojevodja s takšno silo naprej, da se je zaletela v čuvajnico. Pri tem je predrla prednjo steno hišice, v kateri je ostala čuvajeva žena z dvema otrokoma kakor po čudežu nepoškodovana.

Pustolovec osvojil Madagaskar

Cesarstvo, ki je trajalo komaj leto dni

Po naročilu poljske vlade je obiskala otok Madagaskar študijska komisija pod vodstvom majorja Lepeckega, da pogleda, v koliko bi se dal ta otok uporabiti za naseljevanje. Poljska bi se, kakor znano, rada izmabila svojih židov, Francija pa ji je za ta namen ponudila svoj otok Madagaskar. Komisija se je pred kratkim vrnila v Varšavo in prireja tam predavanja, v katerih poudarja, da bi Madagaskar nikakor ne bil primerno naseljeno ozemlje samo za žide, temveč tudi za Poljake.

v Evropo in se udeležil bavarske nasledstvene vojne proti Pruski. Potem ga vidimo spet v Ameriki, kjer je hotel osnovati legijo za borbo proti Angležem. Toda mirovna pogajanja so mu preprečila to namero, vrnil se je l. 1784. na Madagaskar, kjer se je spril s Francozi, se proglasil za madagaskarskega cesarja in skušal pridobiti si pomoč mlade ameriške republike. Benjamina Franklin mu je pomoč tudi obljubil, toda preden je do tega prišlo, je Benjowski v bojih s Francozi že padel. Bilo je to l. 1786. Neki Portugalec, ki je s njim delal, je v Londonu izdal njegove spomine, za katere so se ljudje kar trgali. Samo v Nemčiji je to delo doživelo osem izdaj. Poljski pesnik Slovacki pa je to zanimivo osebnost ovekovečil v neki svoji drami, Seveda pa Poljaki o tem rajši molče, da je bil Benjowski po rodu prav za prav Madžar in da se je do svojega 17. leta imenoval Benioy. Za njihove kolonialne težnje jim je mož vseskozi v korist.

Ob tej priložnosti omenja poljski tisk, da je bil osvajalec Madagaskarja Poljak Beniowski. Beniowskega omenja zgodovina kot klativiteza in pustolovca, toda Poljaki danes dokazujejo, da si je to slavo pridobil samo zavoljo enostranskega francoskega gledanja nanj. Beniowski se je s Francozi spril in ustanovil na Madagaskarju cesarstvo, ki je trajalo steer samo leto dni. V boju s Francozi je mož padel. Njegovo življenje je bilo res kaj pestro. Prav za prav se je rodil na madžarskih tleh, poročil pa se je z neko Poljakinjo in se preselil na Poljsko. Udeležil se je sedemletne vojne in poljske vojne proti Rusiji. Rusi so ga ujeli in pregnali v Sibirijo. Tam se je udeležil zasedbe Kamčatke, potem je zbežal na Japonsko in se je na pustolovskih poteh vrnil v Evropo.

Da-li pa se poljski židje strinjajo s ozadjem teh kolonialnih težnjaj se tako vprašanja. Naj bo Madagaskar še tako lep in naj je položaj zanje v Evropi danes še tako nesiguren, tu se počutijo vendarle najbolje. Izkoristiti pa bi bilo pripravljeno Francije, da bi dala svoj otok na razpolago za naselitev elementov, ki so v Evropi nezaželeni. Zato morano tudi pri nas pozdraviti iniciativo odločujočih činiteljev, ki hočejo naše cigane spraviti na Madagaskar. To je na vsak način bolje, nego da bi jih naselili, kakor je bila prvotna namera, na kakšen dalmatinski otok.

Versailleski dvor se je okoristil žnjegovimi izkušnjami in mu poveril zasedbo Madagaskarja. To nalogo je rešil z veliko spretnostjo. V deželi so ga priznavali za vladarja in Francozi so mu dali razne naslove in odlikovanja. Toda Beniowski na Madagaskarju ni vzdržal, vrnil se je

Periskop v vratih — kadar pride bližje... (»Götze«)

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Matevž je umrl. Njegova žena je brzojavila svoji materi:
»Matevž mrtev, izguba polcirta s zavarovalnico.«

Miša se je moral udeležiti pogreba. Preden je odšel z doma, je napisal na listek, ki ga je obesil na vrata:
»Sem na pokopališču.«
Ko se je vrnil s pogreba, je našel napisano:
»Počivaj v miru!«

ANEKDOTA

Friderik Taubmann, ki so ga nekateri smatrali za norca, dočim so ga drugi proglasili za modrijana, je nekod vprašal kardinala Klesla, če ve povedati, kje ni Boga.
»Seveda vem,« je odvrnil kardinal. »V pečku ga prav gotovo ni.«
»Te ga pa niste pogodili,« se je odrezal Taubmann. »Boga ni v R'mu, kjer ima svojega namestnika.«

VSAK DAN ENA

»Ali imate res sveža jajca?«
»Tako sveža, da bi morala biti prav za prav šele jutri znešena!«
(»College Humor«)

Samega sebe je pognal v zrak

Samomor z dinamitnim nabojem

V neki vasi v bližini Magdeburga so našli pred kratkim ustreljenega lastnika neke opekarne. Sum, da ga je umoril, je padel na nekega invalida Friedricha Sandmanna, ki je na dan umora izgubil in se skrival po okoliških gozdovih. V njih so ga večkrat videli, prijeli pa ga niso mogli. Magdeburška policija je sedaj priredila velik pogon za osumljencem. Razen kriminalne policije se je tega pogona udeležilo 60 policistov, deloma s policijskimi psi, dalje vsi orožniki iz dotičnega okrožja ter

mного članov tamkajšnjih narodno socialističnih oddelkov. Ker je bilo pričakovati, da se bo invalid z orožjem, ki ga je imel pri sebi, branil do skrajnosti, je policija postopala previdno.

Zasledovalci so bili oboroženi z ročnimi granatami, karabinkami in dražljivim plinom. Po treh dneh so našli Sandmanna v majhnem gozdu v neki lovski jami, kjer je bil izvršil samomor. Razgrnil se je z dinamitno patrono, ki ga je popolnoma raztrgala. Drugo patrono, ki se ni bila razpočila, so našli poleg njega, in prav tako pištolo, v kateri je bil še tulec kroglice, s katero je bil umoril opekarnarja.

Oton Habsburški postane belgijski državljan?

Angleški listi pišejo, da si bo skušal Oton Habsburški po priključitvi Avstrije k Nemčiji pridobiti državljanstvo v Belgiji.

Požar na papeškem vseučilišču

Nevaren požar, ki bi bil kmalu postal zelo usoden, je nastal te dni zavoljo kratkega stika v papeškem gregorijanskem vseučilišču. Ker je v neposredni bližini ognjišča požara plinska kabina, je obstojala nevarnost eksplozije, ki bi napravila strahovito škodo. Rektor vseučilišča, profesorji in duhovni so med tem, ko so gasilci opravljali delo, reševali neoadomestljive knjige in umetnostne zaklade. Gasilcem je pa uspelo, da so obvladali ogenj tako, da je škoda razmeroma majhna. Znaša komaj 10.000 lir.

Prepovedan nogomet

Rumunski prosvetni minist. je izdal odlok, s katerim prepoveduje srednješolcem ne le sodelovanje, ampak tudi prisostvovanje pri nogometnih tekmah. Ministrski odlok pravi, da so bili za to prepoved merodajni pedagoški momenti,

Srebrna vojna z Mehiko

Osemdeset odstotkov mehiškega izvoznega blaga predstavljajo rude — Srebro je med njimi na prvem mestu

Zedinjene države so na razlastitev inostranih petrolejskih družb v Mehiki, o čemer smo poročali te dni, odgovorile s tem, da so odpovedale svoje vsakomesečne nakupe mehiškega srebra. Ta sklep, ki so ga sprejeli v Washingtonu, pomeni velik udarec za Mehiko.

temu, da je ameriški dolar veljal 3,60 peza in da se je pezo na tej višini držal. Mehiške rudnike upravljajo po večini britske in ameriške družbe. Če Amerika sedaj srebra ne bo več kupovala v Mehiki, bodo morale družbe iskati drugih tržišč in tu se lahko zgodi, da bo cena srebra silno padla in da bodo imele tako družbe manjše dobičke. kakor tudi mehiška vlada manjše davčne dohodke. Bržkone bodo razni rudniki svoje delo tudi ustavili, kar bo vlado spravilo v težak položaj.

Kakšnih 80 odstotkov vsega mehiškega izvoznega blaga predstavljajo rude in med njimi zavzema srebro prvo mesto. V zadnjih petih letih je Amerika odkupila štiri četrte mehiške proizvodnje srebra. Samo letos so predstavljali ti nakupi mesečno povprečno 5 milijonov unč. Mehika je lansko leto pridobila nad 84 milijonov unč srebra. Zedinjene države so odkupile 70 milijonov unč. Tuja valuta, ki je tako prihajala v Mehiko, je mnogo pripomogla k

Puškinova razstava — muzej

Svet ljudskih komisarjev v Moskvi je sklenil, da se spremeni lanska Puškinova razstava v državni Puškinov muzej.

Kulturni pregled

Jubilej prof. Osipa Šesta

All naj še govorimo o njegovih zaslugah za našo dramo in opero? Kdo, ki zahaja v gledališče in količkaj spremlja njegovo pot zadnjih 25 let, ne pozna šestih njegovih del? Kdo ne pozna vrste klasikov: Shakespeara, Goetheja, Schillerja, Rostanda, in drugih svetovnih dramatikov, ki jih je zrežiral, poleg številnih sodobnih znanih in manj znanih imen? — Dobrih, ki jim je pomagala njegova režija do njihovega bleška in manj dobrih, pri katerih je storil po svojem znanju, izkušnjah in vestni vse, kar je mogel, da bi bili čim boljši.

Da, Šestu je gledališče pri srcu, čeprav večasi udari po njem, ali morda prav zaradi tega, ker ga ima rad in je tako navezan nanj. In kakor zaslepljen zaljubljenec, ki vidi vse samo rožnato, pač pa je človek treznega gledanja, ki vihti z don-

kihotskim viteštvom svoj meč za Dulcinejo-Talijo, svojo žlahtno kraljico. Da, prav v današnjih dneh, ko je zdovnil svet nad vsemi vrednotami, so potrebni ljudje, ki se borijo za svetle in lepe misli in čustvovanja, kakor jih goji gledališka umetnost kot redka greda s cvetjem sredi zmede današnje pohlepne in surove dobe. Vztrajati pri takem delu, tirja od človeka več moči nego se zdi povprečni pameti: stane živcev, zdravlja, dela, dela in zopet dela ter seveda vere v svoj poklic in njegovo poslanstvo.

Po 25 letih takega življenja za gledališko umetnost pravi Šest o gledališču tole: »Verujem v naš teater, ki je zmožen v današnjih kritičnih, v moralno in materi-

alno krizo utešenih dneh še številnih predstav, ki so na taki višini, kakor bi jih v podobnih okoliščinah ne zmoglo nobeno drugo gledališče. Reči smem, da poznam domala vsa značilnejša evropska gledališča in njihove ansamble. Verujem v teater, ki goji Shakespeara, ker je to izpoved vsakega resničnega igralca; kajti v njem se igralec izpove in o čisti do zadnjih dogmanj, ter izkristalizira svojo umetniško osebnost. Shakespeare je kamen preizkušnje za igralca, in kdor jo prestane, je pristen. Ta dramatik je sok vsakega gledališča, njegova rast ali propast, kajti Shakespeare pomeni gledališče vekov in resničnih človeških tragedij, ki so večnostne, resničnih junakov in bojev, ki so kvas vsake dobe — ne pa talmi-junaštva sodobne dramatik, ki je v veliki meri živčna zadeva, — histerija, in ne umetnost. Jaz hočem na odru resničnih junakov, v žlahtnega zvenka človeških čustev, ne pa zlaganih junakov sodobnih vojnih dram, v katerih spozna vsak človek, ki je bil kdaj v vojski, skonstruiranost in omladnost s potvorjenim življenjem natrpanih scen. Na našem odru čakajo odziva še Calderon, Tirso di Molina, Goethe, Molière in Schiller in še marsikak njim enakovreden dramatik, ki imajo še mnogo povedati, kar ne ostane samo prazen zvok potem ko pade zastor, ko zapre suflera knjigo in otro igralci svoje maske z lic, — temveč zveni še danes in jutri in čez leta v človeku in postane del njega samega. — Tudi v operi se da marsikdaj lepo delati, toda vem, da se bom nekega dne vrnil k dram, ker sem ji dolžan še marsikateremu Shakespearu.

Ob 25 letnicah in jubilejih sploh je navada, da govore jubilarnt sentimentalno, češ — upamo, da smo storili svojo dolžnost — in mislijo na zasluženi pokoj. To se ob igralških in teaterskih jubilejih ne dogaja, kajti oddvojiti se od gledališča ni nikomur ljubo, kdor je res gledališki človek. Šest pravi: »Šele sedaj po 25 letih sem prišel na pravi okus in niti malo ne mislim na pokoj, in če bi se še enkrat rodil, bi hotel priti tamo, kjer bom nekoč nehal in nadaljevati delo z vsemi izkušnjami, vsemi iztočnicami, komičnimi in dramatičnimi trenutki, ki jih rodi teatersko življenje. Čeprav smo v bridihih urah nergači in zabavljači, smo navezani nanj s tistim kosom življenja, ki smo ga prebili v njem, z vsemi afekti in z vsemi uspehi, ki nam jih je dal in jih še bo: C'est la vie...« In tak je naš Šest.

Kaj naj mu želimo ob njegovem jubileju? Da bi se uresničilo v bodoče vse, kar hoče storiti za prosep našega gledališča. M. S. — eva.

Zapiski

»RIGOLETTO« V NOVI REŽIJI

Prof. Šest, ki obhaja jubilej 25-letnega umetniškega dela, si je izbral za svojo proslavo režijo opere »Rigoletto«. Poznamo ga kot režiserja umirjenega solidnega sloga, ki nam je dal mnogo uspešnih režij, kot gojitelja prave umetnosti, ki se nikoli ni spuščal v kake ekstremne poskuse bodisi v režiskem, bodisi v inescenotarskem pogledu, temveč se je vedno držal tiste osnove, ki mu jo je dala Oltova šola na Dunaju in njegovo bivanje za časa vojnega ujetništva v Rusiji, kjer je imel priliko spoznati hudožestveniško umetnost.

Na vprašanje, zakaj si je izbral ravno »Rigoletto« za svoj jubilej, je odgovoril, da verjame v neminljivo klasične glasbe, ki bo ohranila svojo trajno vrednost in lepoto. Česar o večini sodobnih oper ne more trditi. Zrežiral je s posebnim užitek »Rigoletto«, kajti poleg Primožiča, čigar dvorni norec je še v spominu gledaliških obiskovalcev kot edinstvena tragična postava nesrečne očeta, bomo tudi prvič na našem odru Nolljevo kot Gildo, ki je po svoji deklisli poljavi in glasovnih sposobnostih kakor rojena za to krhko, čudovito deklislo postavo in bo gotovo imela tudi v tej vlogi uspeh kakor v vseh dosedanjih. Gostovanje Gostiča (voivoda) in Marijana Rusa (graf Monterone), nastop ravnatelj Betatta (Sparafucolo), ge. Kozeljeve (Maddalena) in ge. Spanove bodo nedvomno prinesla velik delež k uspehu in reprezentativnemu značaju te vzpizoritve, ki bo nosila ošben in bleščat pečat že tolikokrat sijajno izpričane režiserske zmogljivosti prof. Osipa Šesta.

O razvoju človeka je predaval v torek v Prirodoslovnem društvu doc. dr. B. Škerlj. Predavanje je privabilo lepo število občinstva, ki je z ošbitnim zanimanjem sledilo predavateljevim stvarnim in jasnim izjavljanjem. Dr. Škerlj je posvetil svoje predavanje spominu Ernsta Haeckela, ki se pred 70 leti napovedal, da bo najden ostanek večnega člana med najvišjimi primati in človeškimi, ter 80-letnici zdravnika E. Dubois, ki je l. 1891 našel iskani vezniki člena na Javi. Na podlagi skrbno izbranega, delno najnovejšega ilustrativnega gradiva je predavatelj razložil današnje stanje znanstvenih raziskavanj o razvoju človeka, vedno opozarjajoč na že dognane in le domnevane reči. Medtem ko je dejstvo o razvoju človeka iz manj razvitih vrst nepošbitno dokazano, je današnje stanje problema, v kakšni vrsti je potekel ta razvoj, nekoliko bolj nejasno kakor je bilo pred petimi leti in znanost čaka z zanimanjem novih odkritij. Prej se je zdelo, da vodi prema razvojna črta od šimpanzoidov k pithecanthropu in od tod k neandertalcu in k homo sapiens, v zadnjem času sta dve najdbi fosilnega človeka iz srednjega diluvija odkrili razvojno višje, današnjemu človeku podobnejše anatomične forme. Tako je nastala možnost treh razvojnih smeri, izmed katerih se zdi predavatelju najverjetnejša tretja, po kateri bi imela pithecanthropus erectus in današnji človek skupnega pradednika. Razvojna veja se je na ločila in vrsta, iz katere je izšel homo sapiens, se je razvijala posevno samostojno, prav tako kakor se je samostojno razvijala vrsta pithecanthropus tj. do neandertalca, čigar človeški značaj je dvomljiv. Tako je morda verjetno, da sta nekaj časa živela sočasno človeški prednik in pithecanthropus. Pri tem se je predavatelj dotaknil kanibalizma, ki je znan tudi pri krapinskem pračloveku in je izrekel domnevo, da je stari Krapinec kot hominid preganjal in pobijal tam živečo vrsto pithecanthropus. Med tem ko so se predniki fosilnega pračloveka, najbrž zaradi boljših možganov in z njimi združene večje prilagoditvene sposobnosti, razvi-

jali do današnjega človeka, je razvojna veja, ki jo je začel pithecanthropus, izumrla. Sedaj išče znanost novi »missing link« v razvojnem rodovniku človeka. Odlično predavanje doc. dr. B. Škerlja je vzbudilo željo, da bi ga še večkrat slišali kot poljujnega predavatelja. (—)

Zanimivo gostovanje v dram. Pri soboti predstavi Zupancičeve Veronike Deseniške bomo imeli v Ljubljani prvič priliko spoznati gospo Bogumilo Nučič, ki so o njej o priliki njenega uspešnega debuta v vlogi Ofelije na zagrebškem odru mnogo govorili in pisali. Zagrebška kritika ji je priznala pomembne vrline, a zaradi razmer, ki so tedaj vladale v upravi tamkajšnjega gledališča, ni bila angažirana, ampak je dve leti nato delovala kot honorarna članica. To mlade umetnice seveda ni moglo zadovoljiti in njen prirodni umetniški nagon in trdno hotenje sta ji resno voljo do igralskega poklica čim dalje intenzivneje stopnjevala. Bogumila Nučič je hči našega velikega odrskega umetnika g. Hinka Nučiča in njeni skromni igralski začetki segajo v prva prevarna leta, ko se je kot otrok nekakajkrat prijetno uveljavila na mariborskem in ljubljanskem odru, vedno v vlogi kakega fantička. Pozneje smo slišali njeno ime omenjati tudi v literaturi, toda resnega študija za gledališki poklic nikoli ni opustila in se je nanj vsa leta vestno pripravljala. Zagrebška kritika ji je prisodila redke zmožnosti heroine. Za Ljubljancane bo gotovo prijetna zanimivost, spoznati jo v vlogi Veronike Deseniške, ki nudi težaven, globok in mnogovrsten obseg.

»Československo-juhoslovenski revue« prinaša v pravkar izišem 2. zvezku 8. letnika na uvodnem mestu članek Ant. Berinzerja »Dr. Milan Hožič in českoslov.-jugoslav. liga«, ki opisuje, s kakšno vnemo je sedanjih českoslov. premier vedno podpiral prizadevanje za pogljobite naše vzajemnosti. Doc. dr. Julius Haidenreich poseveča tople vrstice spominu Branislava Nučiča, Jaroslava Kudrnovskij podaja svoje dojme iz srbskega Kruševa. Dragoljub Obrovčič pa polemizira o vprašanju, kaj pomeni Bača za Jugoslavijo. Obilna je kronika dogodkov, literature, znanosti in umetnosti, prav kakor rubrika Jugoslav. literarne novosti. Tu so — kakor vedno — dobro zastopane tudi slovenica, skoraj vsa iz p. Otona Berkopca. Izmed ostalih prispevkov omenjamo nekrolg prof. T. Maretič (J. Haidenreich), članek o petdesetletnici dr. V. Měrke (Jos. Páta), »Peter Bezruč in Jugoslovenec« (J. Páta), Dr. O. Berkopec ocenjuje med drugim Karlovškovo »Slovenski ornament«, Krajevni leksikon Druške banovine, Grčarjevo »Deviško zemljo v krvi«, Tancevega »Ženina iz Amerike« in Mrzelovega »Boga v Trbovljah«. O Ovnovem in Českem učencu piše J. Sediv.

Dr. Dragotin Cvetko je objavil v posebnem natisu del svoje doktorske disertacije z naslovom »Problem občega muzikalnega vzgajanja ter izobraževanja«. V prvem delu te razprave se mladi pedagog in glasbenik bavi z umetnostnim vzgajanjem in izobraževanjem. Sodobna pedagogika odklanja zgolj intelektualistično pojmovanje človekovega obrazovanja in skuša v svoji celotinski usmerjenosti zagledati in oblikovati človeka ter svet v celem. Ker pa ima tudi umetnost celotinsko bistvo, ne sme biti zaklenjena v okvir zgolj estetskega učinkovanja in predstavlja nekako luksuzno vrednoto. Kakor je pedagogika sredstvo občega kulturne vzgoje, tako je tudi muzikalna pedagogika sestavni del občega pedagogike. S tega vidika glasba ni le estetski, marveč tudi socialni pojav in glasbena vzgoja naj prispeva svoj delež k celotinski vzgoji posameznika. Nato pisec, naslanjajoč se na dogmanja in izkustva sodobnega dušeslovja, odklanja aristokrat-

sko teorijo o muzikalnosti ter ugotavlja, da ima do malega vsak normalen človek muzikalno podlago, a v možnosti od minoma do maksima. S tem spoznanjem se je močno razširilo območje glasbene pedagogike in — kakor izvaja pisec v nadaljnjem — je stopilo tudi vprašanje stvariteljsosti v novo luč. Človeka je ne le mogoče, marveč tudi potrebno vzgajati k produktivno — stvariteljskemu fantazijskemu dejstvu. V drugem delu svoje razprave obravnava dr. Dragotin Cvetko vprašanja demokratizacije muzikalnega vzgajanja in izobraževanja. Tu dokazuje, da pravilno osebnostno oblikovanje posredno ter skupnosti posreduje možnostim ustrezačo relativno enotno izobrazbeno višino; nastoj sicer različni usmerjenih, vendar po vrednosti relativno enakih osebnosti lokačuje možnost do neke mere enotnega občega pedagoškega dejstva. Glasbena vzgoja mora potemtakem sodelovati pri kulturnem preoblikovanju sveta in življenja, zalo glasba ne sme biti več luksuz izbranega kroga, marveč občega zadeva. Ve kako so ti pogledi na muzikalno vzgojo in na socialno funkcijo glasbe, ki jih je dr. Drag. Cvetko znanstveno utemeljil, pri nas novi in predstavlja ne le svežo vzpodbudo, marveč tudi že cel reformistični program. Dr. Cvetko je nadalje objavil v najnovejšem zvezku pra-

ške revije »Slovenski prěhled« štiri strani obsegajoči članek »Sodobna slovenska glasba«, ki idejno in stilno opredeljuje novejšje pojave in stvaritve v slovenski glasbi, navajajoč dela S. Osterca, L. M. Škerjanca, M. Kogojca, M. Bravničarja, E. Adamiča, P. Sivica, M. Lipovška, D. Zebreta in nekaterih najmlajših, nadalje Svare, Umkarja, Koporca, Arniča, itd. Ob koncu ugotavlja nena- vadno zblizevanje slovenske glasbe s češko in pravi, da počasi nastaja samostojna slovenska glasbena kultura, ki bo poleg kosmopolitiške usmerjenosti kmalu tudi najpristnejši in najplemenitejši izraz duševnega življenja svojega naroda.

V znamenju časa. Nemčijo je moralo zapustiti zopet več pisateljev, med njimi Bruno Frank, pisec znamenitega romana o Cervantesu, pesnik Max Herzmann-Niesse in karikatunist Georg Grosz. Na Dunaju je šel v prostovoljno smrt 61-letni pisatelj Egon Friedell, pisec znane kulturne zgodovine človeštva in plodoviten dramatik.

Spisi maršala Piłsudskega, ki so izšli v desetih zvezkih, zaznamujejo izreden knjižotrski uspeh. Doselej so jih prodali nad 45.000 izvodov, kar je v poljskih razmerah rekord, saj niti najbolj razširjeni poljski romani ne izidejo v višji nakladi kakor 2000 izvodov.

S P O R T

Hašk-Ljubljana

V nedeljo ne bomo brez nogometne tekme

Da ne bo ostala Ljubljana v nedeljo brez večje nogometne prireditve, je poskrbelo vodstvo našega ligaša. Zagotovilo si je zopet zagrebške akademike, ki bodo nastopili sicer brez dveh igralcev, bodo pa zato ojačali svojo napadaino vrsto z enim najboljših desnih kril v državi, z Medaričem.

Gesta Ljubljane je hvalevredna. Mlada t. j. pomlajena napadaina vrsta potrebuje ostrih nastopov z renomiranimi nasprotniki. Kot takega prava lahko smatramo HAŠKA, saj je do nedavna vodil v našem državnem prvenstvu.

O ostalih podobnostih te zanimive prijateljske tekme bomo še poročali.

Gostovanje zagrebške Viktorije

V nedeljo prijateljska tekma Viktorija-Reka na igrišču ob Tržaški cesti

V nedeljo 3. t. m. bomo imeli na igrišču Reke ob Tržaški cesti zanimivo sportno prireditev Agilni SK Reka je povabil v goste znano zagrebško enajstoročniko Viktorije. To odločitev kluba je vsekakor pohvaliti, in še tem bolj, ker nam v Ljubljani manjka dobrih tujih moštev, med katere spada brez dvoma tudi zagrebška Viktorija. Svoj čas je Ilirija skrbela za medmestne in mednarodne nasprotnike, po izvršeni fuziji pa nam je ostal le še nervozen prvenstveni spored. SK Viktorija se uspešno udejstvuje v zagrebškem I. razredu in je trenutno na drugem mestu podsavazne prve lige, kar je med tamkajšnjimi odločilimi nasprotniki gotovo dokaz njene velike vrednosti.

Se so nam v lepem spominu gostovanja tega moštva v Ljubljani in dolžni smo SK Reki hvalo, da nam bo to moštvo privedla zopet v našo sredo. Vičani se na to srečanje marljivo pripravljajo, tako da bodo postavili dobremu nasprotniku tudi dostojnega tekmeča.

Kranj-Hermes

in še dva para

Tri tekme v III. kolu finalov za prvenstvo LNP.

V nedeljo se bosta srečala na igrišču Kranja v borbi za točke prvo- in drugoplasirani iz ljubljanske podsavazne skupine.

Oba moštva sta precej izenačeni in že rezultata iz jesenskega tekmovanja kažejo, da bo boba huda. V jeseni je Kranj na svojem igrišču porazil Hermes s rezultatom 2:1, slednji pa se je Kranju revanžiral v Ljubljani s 3:2!

Sedaj je vrsta, da bi torej zopet zmagal Kranj, toda žoga je okrogla! Kranj je v finalnem tekmovanju izgubil že dve tekmi, in sicer samo zaradi slabe napadalne vrste. V nedeljo pa bo ta vrzel v moštvo za silo zamašena, ter bosta v napadu nastopila dva nova igralca. Prednost domačega igrišča in pojačan napad dajeta Kranju nado za zmago. Seveda pa mu obenem povzročajo veliko brigo Hermesovi zadnji uspehi.

V nedeljo bomo videli. Vsekakor bo borba vroča in najbolj privlačna v tem tekmovanju.

Razen obeh nasprotnikov v Kranju bodo nastopili tudi še ostali štiri kandidati za naslov podsavaznega prvaka, in sicer Maribor in Čakovečki SK v Mariboru ter Celje in Zeleničar v Celju.

Punčec in Mitič v Egiptu. Naša teniška igrača Punčec in Mitič nadaljujeta svojo turnejo po Egiptu. V ponedeljek se je pričel mednarodni turnir za prvenstvo Aleksandrije, na katerem sodeluje mnogo odličnih teniških igralcev iz vseh krajev sveta. V ponedeljek je Punčec zmagal nad Homsom s 4:0 in 5:1, Mitič je pa porazil Gransha. Drugi dan je Punčec porazil Indijca Singha s 6:3, 6:0, Mitič pa Niagara s 6:4 in 6:3. V igri parov sta Punčec in Mitič porazila par Meta-Singh s 6:3, 10:8.

Največjo senzacijo je zbudila krasna zmaga mladega Mitiča nad stari rutiniranim Čehoslovakom Menzлом, katerega je odpravil s 3:6, 6:4 in 6:3.

SK Ilirija (hokejska sekcija). Drevi ob 19. sestanek v klubski sobi. S seboj prinesite nabralne knjižice. Gogala sigurno! Pridite vsi in točno! Načelnik.

ZSK Hermes. Redna seja centralnega odbora bo drevi ob pol 20. v palači »Grafika«.

SK Slovan. Redna odborova seja bo drevi v gostilni Malis. Vsi in točno!

SK Moste. Drevi ob 20. sestanek.

SK Mars. Drevi ob 19. članski sestanek za juniorsko moštvo zaradi nedeljske tekme. Na sestanek, ki bo na običajnem mestu, naj prinesejo igralci vso opremo razen čevljev. Načelnik.

SK Slavia. Drevi ob 20. važen sestanek nogometašev v lokalu zaradi nedeljske prvenstvene tekme. Prosim vsi sigurno in točno, ker je zelo važno!

Otvoritev lakoatletske sezone v Celju. V nedeljo 3. t. m. ob 11. dopoldne se bo pričel na Glaziji v Celju v izvedbi SK Celja cross-country tek za prvenstvo Če-

lja za seniorje in juniorje na 5000, odn. 2000 m. S tem se bo oficieino pričela letošnja lakoatletska sezona v Celju, ki bo, kakor kaže, prava prestra in bogata. Ker je prijavljenih tudi lepo število najboljših atletov zunanjih klubov iz Maribora in Ljubljane, bo tekmovanje gotovo zelo zanimivo.

Za izlet v Beograd k nogometni tekmi Jugoslavija-Poljska, z odhodom iz Ljubljane dne 2. IV. ob 20.00, sprejemajo prijave vse biljetarne Putnika, v Ljubljani do sobote ob 18.00, v Kranju in na Jesenicah do 12.00 istega dneva. Za vstopnice je preskrbljeno.

RADIO

Petek, 1. aprila

Ljubljana 11: Soliska ura: Veliki dogodek — slušna igra v 3. slikah (izvajajo brezposelni učiti abiturienti). — 12: Po naših ložih in gajih (plošč). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Muzikalna potegavščina (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Gospodinja in služkinja (ga. Ivanka Velikonja). — 18.20: Veselje in razigrane (plošč). — 18.40: Francoščina (dr. S. Lehen). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: 10 minut zabave (g. Pavel Kunavar). — 20: Pester spored za 1. april. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošč.

Sobota, 2. aprila

Ljubljana 12: Pester spored s plošč. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošč. — 14: Napovedi. — 17: Za delopust igra Radijski orkester. — 17.40: Strokovno šolestvo gradi temelje načrtnemu gospodarstvu (inž. arh. Rado Kregar). — 18: Citraški trio »Vesna«. — 18.40: Dvostranske pogodbe (g. Joško Rozman). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politikih (dr. A. Kuhar). — 20: Pisan glasbeni večer s sodelovanjem Malenkovega tria, šranila »Škrjanček«, terceta Stritarjevih, kvarteta Fantje na vasi, Kmečkega tria in Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vesel konec tedna (Radijski orkester).

Beograd 16.45: Pevski in klavirski koncert. — 20: Narodne pesmi. — 22.30: Laha godba in ples. — Zagreb 17.15: Orkestralni koncert. — 20.30: Koncert pevekega zbora in orkestra. — 22.20: Godla za ples. — Praha 19.20: Pester spored. — 20.50: Koncert iz Piska. — 22.15: Plošč in ples. — Varšava 20: Laha in plesna muzika. — 22: Orkestralni koncert. — Sofija 19.15: Violinske skladbe. — 19.15: Violina. — 20: Flauta in orkester. — 21.25: Laha in plesna muzika. — Dunaj 11.25: Vojaske koračnice. — 12: Dunajski filharmoniki — 16: Laha godba. — 20: Dunajske slike. — 21: Od Mozarta do R. Straussa. — 22.20: Sobotni ples. — Berlin 19.10: Plošč. — 20: Orkester in solisti. — 22.30: Laha in plesna muzika. — München 19.10: Plošč. — 20: Spomladanski motivi. — 22.20: Godba za ples. — Stuttgart 19.15: Ura vadbe muzike. — 20: Vesela pevška vojna. — 21.30: Plesni komadi. — 22.30: Laha glasba. — 24: Pozdravljena pomlad!

MAGNEZIJA SAN PELEGRINO

Kdor trpi zaradi glavobola, pomanjkanja teka, želodčnih krčev, temu pripravimo naše PELEGRINO (znanke Prodel), ki ugodno učinkuje in desinficira črevesje.

Dobi se v vseh lekarnah v škatlicah, vsebujočih eno dozo, z all brez okusa po janežu.

Prodajna cena din 6.—

R. S. br. 27285-23/X 1935 I.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Petek, 1. aprila: Zaprti.

Sobota, 2.: Veronika Deseniška. Izven. Gostuje gđ. Bogomila Nučičeva. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 3.: Firma. Izven. Znižane cene.

V soboto 2. aprila bo gostovala v dram hčerka zagrebškega režiserja, znanega dramskega prvaka Hinka Nučiča, gđ. Bogomila Nučičeva. Nastopila bo v vlogi Veronike Deseniške. Bogomila Nučičeva je že ponovno nastopila na gledaliških deskah in imela vselej jako lepe uspehe, kar ji je priznala celokupna kritika v Zagrebu, Banjaluki in tudi drugod.

OPERA
Začetek ob 20. uri

Petek, 1. aprila: Rigoletto. Proslava 25-letnice umetniškega delovanja višjega režiserja prof. Osipa Šesta. Izven.

Sobota, 2.: Grofica Marica. Izven. Globoko znižane cene.

Nedelja, 3.: Hoffmannove pripovedke. Izven. Znižane cene.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 2. aprila ob 20.15.: Smuk smuk.

Nedelja, 3. ob 16.: Smuk smuk.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 1. aprila: Zaprti.

Sobota, 2. ob 20.: Nečak, Red C.

Nedelja, 3. ob 15.: Gašper in Hudamora. Globoko znižane cene. Zadnjič. Ob 20. Pod to goro zeleno. Znižane cene.

Tisoče zahval prejema »MORANA«

SMRT PJEŠAVOS

MORANA DELA ČUDEŽI

LAŠKE PRESTANEŽE TAVROZIVNI

NEBESNA PLESNA PLESNA MESTU

OSTALNI PLESNA MESTU IN HRVANI

LAŠKE KORENINE. POUČNO PO

POVZETI SVOJI PRVAČEŠTA

MORANA KORMETIKA - SPLIT

Trobeušek Franca

POSESTNIKA IN LESNEGA TRGOVCA

K večnemu počitku ga spremimo v soboto, dne 2. aprila ob 17. uri na domače pokopališče v Nevlje.

VRHPOLJE, dne 31. marca 1938.

ZALUJOČA RODBINA

Jackson Gregory:

Juana Castanares

Roman

»Ali ste spravili papirje na varno, senorita?«
»Kako bi se mogla ločiti od njih? Ko mi pomenuje tako neizmerno mnogo — oh, vse!«
»Zdaj torej tudi veste, da ste dedična senorja Castanaresa? Da boste prej ali slej lastnica tisoč in tisoč oralov zemlje, ki je deloma bogata z rudninami? Da upravlja ta posestva za zdaj še vlada, ki je postavila senorju Castanaresu skrbnika, in da so zaradi tega Blondinu nedostopna?«
»Vse to utegne biti res,« je zamišljeno dejala.
»Samo dokazati vam je treba, da ste — tista, ki ste!«
Vzdihnila je in zmajala za glavo.
»Bom se, da ne bom mogla tega nikoli dokazati. A kaj za to? Da le sama vem! Tudi ubogemu očetu bom kako dopovedala, in to je najvažnejše!«
»Hitro odločite o velikih vrednotah!« se je zasmejal. »A saj bomo še videli. Ako ne sili za vami iz ljubezni, kaj bi imel Blondino od tega, da vas dobi za ženo, če ne bi mogel dokazati vaših pravic? Vse to bova sčasoma zvedela. Sicer pa — ali je Perrigo v svojih zapiskih kaj na-

mignil o Blondinovem skrivališču?«
»O skrivališču?« je vprašala in zmajala za glavo.
»Nič ne de,« je dejal in jel govoriti o drugih rečeh. »Zdaj se morava torej odločiti, kaj nama je storiti. Kam pojdete, ako ne v Bluesmokeške hribe?«
»Tako malo poznam ta divji kraj. Ali ne bi mogla jahati kratko in malo proti severu? Dokler ne pridem do rančev, hiš in ljudi, kjer se mi ne bo več treba bati.«
»Morali bi jezditii mnogo, mnogo milj, in če bi vobče zdržali, bi prišli nazadnje med povsem tuje ljudi. Ta čas bi vas pa Blondino že davno dohitel. Ali ne bi vendarle šli z menoj, Guera? Kaj nimate zaupanja vame?«
»Pogledala je ga; izraz njenih oči je bil spet otroško odkritosrčen, kakor prej.
»Saj vam zaupam!«
»Če je res tako —«
»Da, torej pojdem pač z vami, kamor koli hočete. Celu tja, kjer je Blondino.«
S tem je bilo zanj odločeno, da vzame nase poročstvo za njeno varnost. Rekel ni nič, le molče je pokimal. Jahala sta dalje, zatopljena vsak v svoje misli. Enkrat ali dvakrat se je deklet okrenilo na konju. Tu je bila vsaj v varnem pristanu, dasi ji je preganjal strah. Skalna čer »Straže« puščavi, ki je štrlela med zvezde, se ji je zdela stara, zvesta prijateljica. Potok je tiho šumel ob njenem znožju, njegovi urni valovi so se pri mesečini živo prelivali iz črnine v srebro. Guera se je z vzdihom odvrnila od vzljubljenega okolice. Kakšen raj bi bil ta koteček, da ni bilo človeške hu-

dobeje in zavratnosti, ki se niti tukaj nista ustavljali! Molče sta se vzpela čez prelaz in zajezdila v peščeno puščavo.
Hawk je bil prebil zadnja leta marsikatero nevarnost in se naučil s hladnim očesom trezno in pravilno meriti ovire, ki jih je srečeval. Cutil se je neomejeno odgovornega za to deklet, ki se je bilo zaupljivo predalo njegovemu varstvu, in prepričan je bil o pravilnosti koraka, za katerega sta se bila odločila. Možje tam gori v hribih so bili robati ljudje, a prvič je merilo vse njihovo hlepenje na zlato, in mimo te strasti ni bilo prostora za druga zanimanja; drugič pa — to, da je bil kak človek surov in neotesan, še ni bilo vzrok, da bi se moral v svojem vedenju proti ženskam ponižati na stopnjo Kida Frencha. In končno je bila tudi v velikem številu nekakšna varnost: dve sto mož ne stori mlademu dekletu ničesar žalega, niti tedaj ne, če je med njimi nekaj volkov v ovčjih kožuhih.
A tudi preko tega si je bil že pripravil načrt. Saj ji ni bilo treba dolgo ostati v Bluesmokeških hribih. In v tem kratkem času — največ dan ali dva — ni bilo nujno, da bi moral Blondino vobče kaj zvedeti o njeni navzočnosti. V taboru sta bila Chancyjev šotorni voz in Chancy sam, ki mu je bilo manj do Dan'lovega zlata kakor do zasluzka, ki ga je pričakoval od iskalcev. Z denarjem ga bo moči pridobiti, da pojde nakupovat drugam, ne v Nacional, in prav tako bo moči najeti nekaj ljudi, ki bodo spremljali njegov voz kot oborožena straža, naj že vedo ali ne vedo, koga prava za prav stražijo. Lahko bi se odpravili še za

noži, z izgovorom, da je podnevi prevroče — in tako res ni treba, da bi kdo razen Chancyja kaj vedel o tem.
Seveda je bila stvar vzlic temu nekoliko nevarna. A te nevarnosti se ni bilo moči ogniti, dokler je bil Blondino živ in prost. Hawk je trdno upal, da pojde vse po sreči. Blondino bo od Kida Frencha kakopak zvedel, da se je skrivala v senci »Straže«, toda iskal jo bo povsod drugod prej kakor v svoji nepokorni bližini.
Mimo vseh teh presodkov je Hawk nenehoma mislil na to, da mora biti še pred dnem v hribih. Časa nista bila zapravila skoraj nič; eden izmed konj je bil še spočit, in Hawk je svojemu prizanašal, kakor zna samo pravi ljubitelj konj. Ako jima je sreča mila, bo ob njenem prihodu tabor še spal; verjetnost, da bi kdo spoznal jezdeca, dokler se povsem ne približata, je bila majhna. In Hawk je hotel že poskrbeti, da ne srečata nikogar izmed tistih, ki se jih je boljše ogniti.
Mislil je tudi na to, kako zlahka ga je Kid French danes sledil. Vsekako je imel Blondino med svojimi ljudmi nekaj prevejanjih risov in šakalov. Hawk je bil prepričan, da je Kid French tisti, ki se je splazil za Dan'om in pregodaj sprožil dogovorjeni strel. Toliko je bilo gotovo, da je poročal glavarju o vsem, kar je zvedel. To si je bilo treba zapomniti. In zapomniti si je bilo treba tudi to, da je imel Blondino vzrok, zakaj je hotel biti poučen o Hawkovem početju. Treba se je bilo varovati, kajti zavratnost in potuhjenost sta se združili s surovo, nasilno močjo.

10-50% popusta K. SOSS Mestni trg 18

MALI OGLASI

Službo dobi Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pouk Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kapital oziroma del istega, iže družba, ki namerava graditi odprto kopalnico v centru Zagreba, katero se more že vnaprej smatrati visoko rentabilno. Interesenti se naj javijo na ogl. odd. Jutra pod »Odlitno založeno.« 6451-16

Stanovanje trisobno s kabineto ali štirisobno s kopalnico in pritlikinami, izjem za junij v centru ali blizu Marine, Hirska 17. 6504-21a

Vrtarja samostojnega v vseh kulturah, sponožnega, spretnega v stalno službo proti dobri plači vrtinarstva. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Vrtarja 3«. 6515-1

Strejepisni pouk večerini tečaj za začetnike in izveščance. Dva oddelka — od pol 7. do in od pol 8. do 9 zvečer. Najmodernejša strojeopisnica, na razpolago 25 najzgodnejših pisalnih strojev. — Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8 zvečer. Šolnina najnižja. Pričetek pouka 4. aprila. Tečaj 2 do 4 mesece. — Christofov učni zavod. Dobrobranska cesta 15. 6396-4

Kolesa Dospela je zopet nova pošiljava vseh vrst koles od Din 550 dalje. Na zalogo imamo tudi otroška dvočka lesa. NOVA TRGOVINA. Ljubičeva c. 36 Dunajska c. nasproti Gospodarske zveze. 6506-11

Družabnike za osnovanje večjega elitnega kinopodjetja z glasbeno dvoranjo v Zagrebu, kateremu je prosah popolnoma zagotovljen in predviden visoka rentabilnost. — Številni priznani strokovnjaki. Navesti višino ev. deleža in ponudbo poslati na og. odd. Jutra pod šifro »Centar Zagreba«. 6450-10

Stanovanje 2 sob in pritlikin, oddam takoj ali za maj. Blewiceva 15. Vprašati vrata X. 6488-21

Kuharico zmehno tudi hišnih del — v vsaki družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6500-1

Prehrana Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Les Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjžice »rednostne papirje delnice 4% obveznice vnovčenem po navšnji ceni takoj v gotovini. Kupujte srečke Drž. razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec srečke«. AL PLANINSEK. Ljubljana Beethovnova 14. Telefon 35-10. Trg. agencija za bančne in kreditne posle. 25 16

4-sobno stanovanje pripravno za staz za pisarniške lokale, oddam v Dalmatinski ulici v najem za 1. maj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6364-21

Vrtarja s prakso v kulturi trajnic, lepoteh nega gremičev, in konifer sprejmemo. Posvetilo Sele P. St. Vid pri Stični. 5859-1

Gospodično ali gospoda sprejemna na dobro domačo hrano. Glej deliška 12. Informacije pri hišniku. 6522-14

Javorovih desk in kuhinjske mreže bo prodanih na javni dražbi v Trzinu, v Predstinski ulici št. 1 25. aprila ob 11 ur. Na dražbo opozarjamo in eresente. 6533 15

Dvosobno stanovanje s pritlikinami oddamo takoj ali 1. maja solidno staniki. Din 550. Podm. št. 14. Bežigrad. Ščakova ulica 14. Bežigrad. 6465-21

Oporemljeno sobo s električno in parketom, oddam takoj ali po neje. — Mestni trg 17-1, vrata 8. 6511-25

Dekle za vse pridno in prošteno, ne iz pod 30 let staro, dobri duše b. pri samostojni gosp. — Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Bolišice«. 6582-1

Prodaj Voluharje prečenele usresno z Zelio pasto. Tuba z navodilom Din 15-50. 1/2 ke doza Din 75. Sever & Komp., Ljubljana. 5860-6

Radi selitve ugodno prodam kuhinjsko pohištvo, kaud in fotelje, omare, perziskje preproge in druge stariške stvari. Ogled palača Dunav, vrata šte 22, II nadst. vhod Beethovnova ul. 14. 6529-6

Oporemljeno sobo s električno in parketom, oddam takoj ali po neje. — Mestni trg 17-1, vrata 8. 6511-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Izurjene šivilje Hčemo za stalno K. Soss. Mestni trg 18. 6482-1

Pridelki 1000 kg lepega sadja vrsta močanclni in bobovec, prodal lastnik Ljudevit Sagadin v Ptuj. Sadije se prevzame v kleti Sp. Pečke 56, p. Makole, kamor je pisati ponudbe. 6484-33

Oporemljeno sobo vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Službe išče Trgovska pomočnica boljše zunanosti, vajena kuhinje in gostilne, išče mesto Gre tudi na deželo. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Izurjenae«. 6486-2

Dekle z otrokom išče službo pri kakšnem vdovcu za samostojno gospodinjstvo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6487-2

Oporemljeno sobo vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Zasluzek Vsako prepisovanje na stroj prevzamem na dom. Naslov pustiti v og. odd. Jutra. 6469-3

Oporemljeno sobo vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobo vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

Oporemljeno sobico vhodom iz veče, takoj oddam Rožna ul. 19. 6497-25

JANKO TIČEK IN NJEGOV OČF. In spet se oglasi strahovito tuljenje! Gospod Nosan, ki je vtaknil tudi glavo pod omaro, je ne more več izdreti. Naj še tako trza in vleče, vse je zama! Glava tiči kakor v primežu in se ne premakne! Džimi pa poskakuje od veselja!

MAKS ŽERJAV pomorski strojni asistent v četrtak 31. marca ob pol 12. uri. Na zadnji poti ga spremimo v soboto 2. aprila 1938 ob pol 6. uri pop. izpred mrtvaške veže splošne bolnice k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 31. aprila 1938. Zaluzoči rodbini ŽERJAV—ZADRAVEC. Umrl nam je naš dragi, dobi oče, dedek, tast in stric, gospod Vaclav A. Paleček TRGOVEC IN POSESTNIK v četrtak, dne 31. marca 1938 ob 16. uri. Na zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 2. aprila 1938 ob 15. uri popoldne izpred hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. V Gorenji vasi, dne 31. marca 1938. Ana, soproga; Rudolf, Karlo, Dušan, sinovi; Anton, Peter, brata. Marja Georgijević, Jožica Kovar, Francka, Anč, Slavka Werner, Visla Hribar, Boža Trevn, Zvonka, Nada, hčerke. Dušan Georgijević, banski revizor, Franta Kovar, bančni podravnatelj, Georg Werner, zobozdravnik, Zenko Hribar, Ivan Trevn, zetje. Blanche, Ela, sinah. Norma, Alice, Vjera, Libuša, Dragan Silva in Simon, vnuki in vnukinje.

Stanovanja Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oporemljeno sobo lepo, parket, razgled na ulico, souporaba kopalnice, takoj oddam. Florijanska ulica 26. 6508-23

Zlato zapestnico sem izgubila. Ker mi je drag spomin, prostim najditelja naj jo vrne proti nagradi v og. odd. Jutra. 6496-28

Ščuke in sardelice Izredna cena Din 10.— za kg prodaja danes OGRINC—RIBA

Stanovanje trisobno s kabineto ali štirisobno s kopalnico in pritlikinami, izjem za junij v centru ali blizu Marine, Hirska 17. 6504-21a

Solčno sobo sredi mesta, opremljeno, oddam solidnemu gospodu ali gospodini. Strogo poseben vhod s stopnic, elektrika. Naslov: Prečna ul. 8. 6499-23

Oporemljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6493-23

Informacije Oporemljeno sobo sredi mesta, opremljeno, oddam solidnemu gospodu ali gospodini. Strogo poseben vhod s stopnic, elektrika. Naslov: Prečna ul. 8. 6499-23

Enosobno stanovanje komfortno, sčem v maj. Točen plačnik, plačam svetl. tri mesece v naprej. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Dve osebi«. 6463-21a

Sobo oddam takoj gospodini. — Pieteršnikova št. 22. 6492-23

Lepo solčno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6493-23

Dopisi Vsaka beseda 2 din; da vek 2 din, za dajanje naslova 3 din, najmanjši št znesek 20 din. Dvigivite v oglasnem oddelku dospelne ponudbe!

Enosob. stanovanje komfortno, v centru mesta, oddam mirni stranki 1. maja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6491-21

Sobo oddam gospodini, event. s hrano. Gledališka ul. 12. Informacije pri hišniku. 6523-23

Oporemljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6510-25

Periodična dobava sanitarnih potrebščin Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu bo imel v četrtak 28. aprila 1938. ob 11. uri v uradnih prostorih v Zagrebu, Mihanovičeva ul. 3/III. prvo javno ofertalno pismeno licitacijo za periodično nabavo sanitarnih potrebščin za krajevne organe osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Oporemljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6510-25

Lepo sobo z električno in parketom, oddam takoj ali po neje. — Mestni trg 17-1, vrata 8. 6511-25

Oporemljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6510-25

Izgubljeno Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oporemljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6510-25

Lepo sobo z električno in parketom, oddam takoj ali po neje. — Mestni trg 17-1, vrata 8. 6511-25

Oporemljeno sobo s posebnim vhodom, oddam takoj v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6510-25

Nagrada dobi najditelj aktovke z važnimi dokumenti izgubljene med Kamnikom in Kranjem Oida se pri najbližji orožniški postaji ali pošle na naslov potnega lista. 6512-28

Hranilnica in Posojilnica r. z. z n. z. v Gorenji vasi sporoča žalostno vest, da je umrl, dne 31. marca 1938. njen dolgoletni načelnik, gospod VACLAV A. PALEČEK Blagega pokojnika spremimo k večnemu počitku v soboto, dne 2. aprila 1938 ob 15. uri na farno pokopališče na Trati. V GORENJI VASI, dne 31. marca 1938.

KUPUJTE SREČKE V GLAVNI KOLEKTURI DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE »VRELEC SREČE« Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14. Tel. 35-10. Strogo solidno poslovanje